

Asia

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevat ehdotukset

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 73/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tässä U-jatkokirjeessä kuvataan, miten yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistamista koskevien asetusehdotusten käsittelyssä on edetty valtioneuvoston kirjelmän (U 73/2018 vp) antamisen jälkeen Itävallan ja Romanian puheenjohtajakaussilla syksyllä 2018 ja keväällä 2019. Lisäksi U-jatkokirjeessä täydennetään ja tarkennetaan U-kirjelmässä esitettyjä kantoja, asetusehdotusten vaikutuksia ja käsittelyä Euroopan parlamentissa sekä Kansallinen lainsäädäntö –kohtaa Ahvenanmaan aseman osalta.

Aikaisemmat käsittelyvaiheet

Komissio julkaisi 1.6.2018 lainsäädäntöehdotuksensa EU:n uudeksi yhteiseksi maatalouspolitiikaksi. Komission ehdotus sisältää kolme asetusehdotusta, jotka ovat asetus YMP:n strategisista suunnitelmista (YMP:n strategiasuunnitelma-asetus), asetus YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta (horisontaaliasetus) ja asetus yhteisestä markkinajärjestelystä (markkinajärjestelyasetus).

Maatalouden erityiskomitea on keskustellut asetusehdotuksista lähes viikoittain ja maatalous- ja kalastusneuvosto kuukausittain.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta on käsitelty yksityiskohtaisemmin neuvoston horisontaalisten maatalousasioiden työryhmässä. Horisontaaliasetuksen yksityiskohtaisempi käsittely on tehty neuvoston Agrifin-työryhmässä. Neuvoston horisontaalisten maatalousasioiden työryhmä on käsitellyt yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää ja ehdollisuuden valvonta- ja seuraamusjärjestelmää koskevia artikloja. Markkinajärjestelyasetusta on käsitelty maataloustuotteiden työryhmässä.

Romania on kuvannut asetusehdotusten käsittelyn etenemistä puheenjohtajakaudellaan edistymisraportissa (asiakirja 10008/19), joka esiteltiin maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksessa 18.6.2019.

Sekä Itävalta että Romania ovat tehneet asetusehdotuksiin useita muutosehdotuksia. Muutosehdotukset on koottu asiakirjoihin 10103/19 + ADD 1 (YMP:n strategiasuunnitelma-asetus), 10135/19 (horisontaaliasetus) ja 7451/1/19 REV 1 (markkinajärjestelyasetus).

Jatkokäsittelyn aikataulu

EU:n vuosien 2021-2027 rahoituskehystä koskevan päätöksen oletetaan valmistuvan syksyn 2019 aikana työryhmätyöskentelyn jälkeen. Koska rahoituspäätöksillä on hyvin keskeinen merkitys yhteisessä maatalouspolitiikassa, on todennäköistä, että YMP:n uudistuksen lopullisesta sisällöstä voidaan päättää vasta, kun ratkaisu tulevista rahoituskehyksistä on tehty.

Euroopan parlamentti on aloittanut uudistuksen käsittelyn maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnassa (AGRI). Valiokunta äänesti mietinnöistä huhtikuun alussa 2019. Euroopan parlamentti ei saavuttanut mietinnöistä ensimmäisen käsittelyn kantaansa vaalikaudella 2014-2019 vaan parlamentin kannan viimeistely jää toukokuun lopussa 2019 valitulle uudelle parlamentille. On myös mahdollista, että uusi parlamentti käynnistää valmistelun uudestaan.

Suomi jatkaa asetusehdotusten käsittelyä omalla puheenjohtajakaudellaan 1.7.2019 – 31.12.2019. Suomi vie puheenjohtajakaudellaan EU:n asialistaa eteenpäin puolueettomana välittäjänä toimien ja kompromisseja hakien. Tämä tarkoittaa tasapuolista suhtautumista kaikkiin jäsenvaltioihin. Toimiessaan puheenjohtajana Suomi esittää yhteisiä ratkaisuja eikä aja ensisijaisesti kansallisia näkemyksiä.

Suomen kanta

U-kirjelmässä esitetyt kannot täydennetään Itävallan ja Romanian tekemien muutosehdotusten perusteella kunkin asetusehdotuksen osalta alla esitetyllä tavalla.

Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan erikseen kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta. Kansalliseen talousarvioon liittyvät seikat käsitellään ja niihin otetaan kantaa kansallisessa julkisen talouden suunnitelmassa (JTS) ja talousarvioprosessissa. Toimenpiteiden edellyttämä valtion rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa.

Suomen neuvottelutavoite liittyen rahoituskehysten kokonaistason ja rahoituksen kohdentamiseen on esitetty 16.11.2018 annetussa valtioneuvoston E-jatkokirjeessä (EJ 24/2018 vp). Komissio ehdottaa huomattavasti alempaa määrärahasoaa maaseudun kehittämiseen nykykauteen verrattuna ja tältä osin Suomi tavoittelee lisärahoituksen uudelleen kohdentamista rahoituskehysten sisältä.

Suomi katsoo, että komission ehdotus ympäristö- ja ilmastonäkökulman vahvemman huomioon ottamisesta YMP:ssä on kannatettava. Suomen mielestä komission ehdotus tukee EU:n tavoitteita ympäristön- ja ilmaston suojelun parantamisesta sekä siirtymisestä kiertotalouteen edistävään yhteiskuntaan.

Suomi kannattaa EU:n maatalous- sekä ympäristö- ja ilmastopolitiikan koherenssin lisäämistä. Suomi katsoo, että vaatavuustason noston tulisi olla suhteessa rahoituksen turvaten ympäristö- ja ilmastonäkökohdat.

Suomen mielestä YMP:n uudistuksessa olisi otettava huomioon tavoite tukijärjestelmien yksinkertaistamisesta ja hallinnollisen taakan vähentämisestä sekä toimijoiden että hallinnon näkökulmasta.

Suomi on tyytyväinen Itävallan ja Romanian puheenjohtajakausillaan tekemään työhön ja asetusehdotusten sisällössä on monilta osin otettu huomioon Suomen esittämiä muutosehdotuksia.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus (asiakirjat 10103/19 + ADD 1)

Määritelmät

Suomi on tyytyväinen ehdotettuihin määritelmien muutoksiin, joihin on tullut joustavuutta ja vapaaehtoisuutta komission ehdotukseen verrattuna. Suomi kannattaa muutosehdotusta siitä, että pysyvän nurmen määritelmässä jäsenvaltio voisi ottaa huomioon kynnon ja/tai muokkauksen.

Suomi on tyytyväinen, että tukikelpoisen hehtaarin määritelmään on lisätty mahdollisuus, että jäsenvaltio voisi määritellä tukikelpoisuudelle lisärajoituksia esimerkiksi ilmasto- ja ympäristösyistä.

Suomi pitää hyvänä, että tosiasiallisen viljelijän määritelmä voisi olla vapaaehtoinen. Suomi voi hyväksyä määritelmään lisäyksen, jossa jäsenvaltio voisi halutessaan määritellä tosiasialliseksi viljelijäksi suoraan sellaisen viljelijän, joka olisi saanut suoria tukia edellisenä vuotena korkeintaan tietyn määrän. Tällainen kiinteä enimmäisraja ei saisi ylittää 5 000 euroa.

Suomi kannattaa myös koulutus- ja taitovaatimusten poistamista nuoren viljelijän määritelmästä. Kuitenkin jäsenvaltio voisi halutessaan sisällyttää näitä vaatimuksia määritelmään.

Ehdollisuus ja maatalojen neuvontapalvelut

Suomi on pääosin tyytyväinen ehdotettuihin ehdollisuuden vaatimusten muutoksiin. Kannatettavia muutosehdotuksia ovat muun muassa paljaan maan kiellon muuttaminen maanpeitteen vähimmäisvaatimukseksi sekä mahdollisuus toteuttaa viljelykiertovaatimuksen sijaan viljelyn monipuolistamisen vaatimus. Lisäksi Suomi kannattaa muutosehdotusta siitä, että metsäisten alueiden osuus ja tilakoko voitaisiin ottaa huomioon ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia kansallisesti määritettäessä.

Joka tapauksessa vaatimukset, jotka merkittävästi rajoittavat tavanomaista maataloustoimintaa tai joiden vaikutukset kohdistuisivat merkittävimmin vain tiettyihin jäsenvaltioihin, tulisi olla vapaaehtoisia jäsenvaltioille, jotta ne voisivat myöntää viljelijöille tukea vastaavia tavoitteita täyttävien ympäristö- ja ilmastoystävällisten viljelytapojen käyttöön ottamiseen. Tällaisia vaatimuksia ovat turvemaiden ja kosteikkojen suojelua koskeva vaatimus sekä maanpeitteen vähimmäisvaatimus. Nämä vaatimukset vaikuttaisivat erityisesti Suomeen, koska Suomessa on paljon turvemaita ja toisaalta myös savimaita, joiden viljelyä tiukka maanpeitteen vähimmäisvaatimus rajoittaisi.

Jäsenvaltioiden sisällä alueelliset ja tilakohtaiset olosuhteet tulisi voida ottaa huomioon hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia määriteltäessä ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi.

Suomi tukee muutosehdotusta siitä, että ravinteiden kestävää käyttöä koskeva väline poistettaisiin ehdollisuudesta ja siirrettäisiin maatalojen neuvontapalveluihin. On hyvä, että jäsenvaltio voisi halutessaan ottaa käyttöön komission välineen sijaan jonkun muun vastaavan välineen. Joka tapauksessa välineen sisällöstä tai teknisistä ominaisuuksista ei

tulisi säätää liian tarkasti, vaan sisällön tulisi olla jäsenvaltioiden päätettävissä. Suomi voi hyväksyä ehdotuksen välineen käyttöönottamisen siirtymäajasta vuoteen 2023 asti.

Suorat tuet

Komission ehdotus jäsenvaltioille pakollisesta uudesta I pilarin suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmästä (niin sanottu ekojärjestelmä) vesittäisi yksinkertaistamistavoitetta. Ilmasto- ja ympäristöjärjestelmään siirrettävä tukimäärä vähentäisi kaikkien tukea hakeneiden viljelijöiden saamaa suorien tukien perustulotukea. Koska ekojärjestelmän tukea myönnettäisiin vain sen toimenpiteisiin sitoutuneille viljelijöille toimien aiheuttamien lisäkustannusten korvaamiseksi, perustulotuen väheneminen heikentäisi maatalouden kannattavuutta. Näistä syistä I pilarin ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän tulisi olla jäsenvaltioille vapaaehtoinen. Jäsenvaltio voisi siten päättää YMP:n strategiasuunnitelmassaan, millä YMP:n toimilla ja varoilla pystyttäisiin täyttämään ympäristö- ja ilmastotavoitteet.

Suomi voi hyväksyä muutosehdotuksen siitä, että jäsenvaltio voisi täyttää ekojärjestelmällä ilmasto- ja ympäristötavoitteiden lisäksi myös muita tavoitteita, kuten eläinten hyvinvoinnin parantamisen tavoitetta.

Suomi kannattaa lisäystä, jonka mukaan vähimmäisvaatimuksena suorien tukien saamiseksi jäsenvaltio voisi valita vähimmäishehtaarimääräisen rajan vaihtoehtona maksuun oikeuttavalle euromääräiselle rajalle. Eläinpalkkioita varten tulisi kuitenkin asettaa euromääräinen maksujen alaraja niitä viljelijöitä varten, joiden hehtaarimäärä jäisi alle mahdollisesti asetetun pinta-alarajan.

Suomi katsoo, että suorien tukien tukikatto aiheuttaisi hallinnollista taakkaa ja voisi vaikuttaa tilakoon kehitykseen haitallisesti. Suomi on siksi edellyttänyt suorien tukien tukikaton toteuttamista jäsenvaltioille vapaaehtoisena. Suomen edellyttämä vapaaehtoisuus ei kuitenkaan sisälly muutosehdotuksiin, koska kyse on rahoituskehyksen yhteydessä päätettävästä asiasta. Niihin kuitenkin sisältyy jäsenvaltioille mahdollisuus määrittää itse, miten tukikattoon liittyvät vähennykset tehdään.

Tukien alentamisen tulisi siis olla jäsenvaltiolle vapaaehtoista, tukirajoja tulisi nostaa ja myös urakointikustannusten vähentäminen tulisi olla mahdollista. Suomi pitää hyvänä sitä, että jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus itse määrittää kustannusten ja palkkojen laskemistapa.

Suomen mielestä uudelleenjakotuen tulisi olla jäsenvaltiolle vapaaehtoinen, jolloin jäsenvaltiot voisivat arvioida järjestelmän sopivuutta oman maansa olosuhteisiin.

Maaseudun kehittäminen

Suomi voi kannattaa tehtyä muutosehdotusta, jolla selkeytetään ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden ja eläinten hyvinvointitoimenpiteiden korvaustasojen määrittämisen perusteita.

Suomi voi tukea ehdotusta investointituen enimmäismääräksi 75 % ja lisäksi 100 % erityistapauksissa. Suomi pitää hyvänä, että muun muassa laajakaistainvestoinnit ja uusiutuvaan energiaan liittyvät investoinnit olisivat mahdollisia laajemmin, ilman kytkentää yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen.

Suomi pitää tärkeänä maaseudulla toimivien pk-yritysten ja elintarvikeyritysten sekä maatalojen yritystoiminnan monipuolistamista. Tästä syystä olisi hyvä, että maatalouden

ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistämisen tukeminen olisi mahdollista myös ilman kytkentää paikallisiin kehittämisstrategioihin.

Suomi katsoo, että riskinhallintavälineiden toimeenpano tulisi olla jäsenvaltiolle vapaaehtoista. Riskinhallintaan liittyvä muutosehdotus on askel hyvään suuntaan.

Sektorikohtaiset tukitoimityypit

Suomi suhtautuu positiivisesti laajempaan lähestymistapaan, jossa sektorikohtaisten toimenpidetyyppien kohdalla voitaisiin huomioida myös muut tuottajien ja toimijoiden yhteenliittymät kuin vain tuottajaorganisaatiot.

Suomi voi kannattaa sektorikohtaisten tukitoimityyppien soveltamisalan laajentamista. Suomi voi hyväksyä muutosehdotuksen, jonka mukaan alakohtaiset ohjelmat hedelmä- ja vihannesalalla olisivat pakollisia, mikäli jäsenvaltiossa on tunnustettuja tuottajaorganisaatioita. Muutoin alakohtaiset ohjelmat voisivat olla vapaaehtoisia. Suomi voi hyväksyä hevi-sektorin toimintaohjelmien ympäristö- ja ilmastotoimiin allokoiduksi prosenttimääräksi 20 %.

Toimeenpanomalli

Suomi tukee sitä, että vuosikertomukset toimitettaisiin nykyistä maaseuturahaston toimintaa vastaavasti. Vuotuisia tavoitteita voitaisiin asettaa, jos niiden toteutumisen seurantaan ja jatkotoimiin ryhtymiseen saadaan riittävää joustoa. Komissiolla on hyvät perusteet vuotuisen raportointiin eikä vuotuisten tavoitteiden asettaminen ole olennaisesti vaikeampaa kuin joka toinen vuosi asetettavien tavoitteiden asettaminen. Kun kansallinen raportointimekanismi on kerran rakennettu, niin sen hyödyntäminen vuosittain ei tuottaisi kohtuutonta lisätyötä. Raportoitavat tiedot ovat indikaattoritietoa, joka saadaan tietojärjestelmistä. Vuotuinen tarkastelu mahdollistaisi poikkeamien havaitsemisen aiemmin ja ne voidaan korjata tehokkaammin.

Suomi kannattaa sitä, että asetus mahdollistaisi joustavuuden koskien ei-pinta-alaperusteista/eläinperusteista tukea, koska nykyisen toimeenpanon pohjalta yksikkömäärä on mahdollista arvioida, mutta niiden muuttuminen vuosittain on hyvin todennäköistä.

Vuotuisessa tuloksellisuusarvioinnissa Suomi voi hyväksyä seuraavat erot tulosindikaattoreiden alustavan tiedon ja toteutuman välillä: ensimmäisenä vuonna 2022 ero olisi 45 %, vuonna 2023 ero voisi olla 40 % ja vuonna 2024 35 %, jonka ylittäviltä osin jäsenvaltio joutuisi tekemään poikkeamista selvitykset komissiolle.

Ahvenanmaata koskevat asiat

U-kirjelmässä ei ole tarkemmin tarkasteltu YMP:n vaikutuksia suhteessa Ahvenanmaan maakunnan itsehallintoon. Kun YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotukseen sisältyvän YMP:n strategiasuunnitelman valmistelu on edennyt syksyllä 2018 ja keväällä 2019, on todettu YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksesta aiheutuvan selvittettäviä toimi- ja hallintovaltaan liittyviä kysymyksiä Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan välillä. Keskeisiksi kysymyksiksi ovat nousseet muun muassa YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotukseen sisältyvät yhden strategiasuunnitelman vaatimus, hallintoviranomaisen toimivalta ja tehtävät sekä strategiasuunnitelman politiikkatavoitteiden seuranta.

Suomi katsoo, että yhden YMP:n strategiasuunnitelman, hallintoviranomaisen ja seurantakomitean vaatimukset eivät saa estää Ahvenanmaan maakunnan toimivaltuuksia

toimia EU:n maatalouspolitiikan alalla Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991), jäljempänä *itsehallintolaki*, maakunnalle säädetyin lainsäädäntövaltan tai hallintovaltan puitteissa.

Suomi katsoo, että YMP:n strategiasuunnitelma-asetukseen tulisi saada lisämuotoilu, joka mahdollistaa jäsenvaltioille hallintoviranomaisten tehtävien antamisen perustuslaillisten edellytysten mukaisesti määritetyille alueellisille viranomaisille eli tapauksissa, joissa kansallinen lainsäädäntö sitä edellyttää. Tällä tavoin maakunnan viranomainen voi hoitaa hallintoviranomaisen tehtäviä Ahvenanmaan maakunnassa itsehallintolain mukaisesti sen lainsäädäntövaltaan kuuluvissa maaseuturahaston tukitoimenpiteissä.

Suomi katsoo, että hallintoviranomaisen osalta YMP:n strategiasuunnitelma-asetusta olisi syytä täydentää siten, että kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla hallintoviranomaisen tehtäviä hoitava alueellinen viranomainen vastaa itsehallinnon asemaan perustuvien alueellisten tehtävien tehokkaasta ja oikeasta hallinnosta ja niiden toimeenpanosta. Tällöin toimivalta- ja vastuukysymykset Ahvenanmaan maakunnan ja valtakunnan välillä säilyisivät mahdollisimman pitkälle nykyisellään maaseuturahaston hallinnoinnin osalta.

Yksi YMP:n strategiasuunnitelma ei ole toivottava ratkaisu itsehallintolain kannalta Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvissa maaseuturahastosta osittain rahoitettavissa tukitoimenpiteissä. Suomi katsoo kuitenkin, että rahoituskauden alkuun laadittavan YMP:n strategiasuunnitelman osalta voidaan tyytyä tilanteeseen, jossa kaikki sekä Ahvenanmaan maakunnan että valtakunnan tukitoimenpiteet on sisällytettävä yhteen komissiolle hyväksyttäväksi toimitettavaan YMP:n strategiasuunnitelmaan. Ahvenanmaan maakunta tekisi kuitenkin itsenäisesti päätökset maakunnassa käyttöön otettavista tukijärjestelmistä ja myös nämä Ahvenanmaan maakunnassa käyttöön otettavat tukitoimenpiteet kuvattaisiin YMP:n strategiasuunnitelmassa.

Suomi katsoo seurantakomitean osalta, että YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen tulisi mahdollistaa se, että jäsenvaltio voi perustaa seurantakomitean alakomitean alueellisten toimenpiteiden osalta. Suomessa tällainen alakomitea voisi hoitaa itsenäisesti seurantakomitean tehtävät Ahvenanmaan maakunnan maaseuturahaston tukitoimenpiteiden osalta ja alakomitean käsittely toimitettaisiin tiedoksi koko YMP:n strategiasuunnitelmaa käsittelevälle seurantakomitealle. Tämä olisi YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksen tavoite ja muu kokonaisuus huomioon ottaen tyydyttävä ratkaisu.

Yhden YMP:n strategiasuunnitelman alueellinen toimeenpano ja sen hallinnointi

Kuten U-kirjelmässä on todettu, YMP:n strategiasuunnitelmaan sisällytettäisiin sekä maataloustukirahaston että maaseuturahaston tukitoimet. Lisäksi YMP:n strategiasuunnitelmaa hallinnoisi vain yksi hallintoviranomainen, kuitenkin siten, että jäsenvaltio tai hallintoviranomainen voi nimetä välittävän elimen, joka huolehtii alueellisten tukitoimien hallinnosta ja toteutuksesta. Välittävällä elimellä tarkoitettaisiin julkis- tai yksityisoikeudellista elintä, joka toimii hallintoviranomaisen alaisuudessa tai hoitaa tehtäviä tällaisen viranomaisen puolesta. Välittävän elimen hoitaessa tehtävää säilyy hallintoviranomaiselle kuitenkin tietyt vastuut muun muassa YMP:n strategiasuunnitelman koordinoinnista siten, että suunnitelman ja sen toimenpiteiden toimeenpano on johdonmukaista ja yhtenäistä. YMP:n strategiasuunnitelma-asetusluonnoksen mukaan YMP:n strategiasuunnitelman täytäntöönpanosta vastaisi yksi seurantakomitea, johon on kuuluttava muun muassa välittävän elimen edustus.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksen mukaan hallintoviranomainen vastaisi YMP:n strategiasuunnitelman tehokkaasta, vaikuttavasta ja moitteettomasta hallinnosta ja toteutuksesta. Sen olisi varmistettava, että käytössä on asianmukainen suojattu sähköinen järjestelmä YMP:n strategiasuunnitelmaa ja sen toteutuksen seurantaan ja arviointia varten tarvittavien tietojen kirjaamiseksi, säilyttämiseksi, hallinnoimiseksi ja niistä raportoimiseksi. Sen tulisi myös varmistaa, että tuensaajat ja muut tukitoimien toteuttamiseen osallistuvat elimet saavat tiedot niille tuen myöntämisestä ja tietojen toimittamisesta aiheutuvista velvollisuuksista, mukaan lukien kirjanpito vaatimuksista ja ehdollisuuden vaatimuksista. Arviointien osalta hallintoviranomaisen olisi varmistettava ennako- ja jälkiarvioinnin säädösten mukaisuus ja määräaikaaisuus sekä toimittaminen seurantakomitealle ja komissiolle sekä muusta seurantakomitean työtä tukevasta informoinnista. Vuotuisen tuloksellisuuskertomuksen laatimisen, sen komissiolle toimittamisen ja tarvittaessa asianmukaisten jatkotoimien varmistaminen olisivat myös hallintoviranomaisen vastuulla. Hallintoviranomaisen olisi varmistettava, että maksajavirastolla on tarvittavat tiedot ja asianomaiset tuensaajat tiedottavat saamastaan EU-rahoituksesta. Hallintoviranomainen vastaisi myös YMP:n strategiasuunnitelman ja muun materiaalin julkaisemisesta ja tätä kautta saatavasta rahoituksesta tiedottamisesta. Uudessa toimeenpanomallissa maksajaviraston rooli komissiolle raportoitavan tiedon tuottajana korostuisi, mutta hallintoviranomainen olisi edelleen osallinen omalta osaltaan ja vastuussa siitä, että maksajavirastolla on valmiudet raportointiin.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetusehdotuksessa edellytetään, että jäsenvaltiolla olisi YMP:n strategiasuunnitelmassaan käytössä vain yksi osarahoitusprosentti. Suomi katsoo, että Ahvenanmaan maakunnalla ja valtakunnalla tulisi voida olla eri osarahoitusprosentit, jotta kumpikin voisi toteuttaa YMP:n strategiasuunnitelmaa oman lainsäädäntövaltansa puitteissa.

Horizontaaliasetus (asiakirja 10135/19)

Suomi katsoo, että ehdotetut muutokset selventävät asetusta ja osana kokonaisuutta Suomi voi pääosin kannattaa muutosehdotuksia.

Suomi pitää pinta-alamonitorointia koskevia muutosehdotuksia selventävinä ja oikeansuuntaisina, joten Suomi voi tukea muutosehdotuksia. Suomi kuitenkin katsoo, että pinta-alamonitoroinnin tavoitteista ja sen mahdollisista vaikutuksista ei ole vielä riittävää selvyyttä. Suomen näkemyksen mukaan tulisi edelleen täsmentää, mitä pinta-alamonitoroinnin pakollisen käyttökohteen eli tuotos- ja tulosindikaattorien raportoinnin todentamisen tekniset vaatimukset ovat.

Suomi pitää hyvänä sitä, että eläin- ja pinta-alaperusteisten toimenpiteiden maksuja koskevassa artiklassa ei ole aiempaa mainintaa ennakkoiden maksamisen edellytyksenä olevasta hallinnollisen ja paikan päällä suoritettua valvonnan loppuun saattamisesta. Ennakkomaksuihin liittyvää muutosehdotusta Suomi pitää erittäin myönteisenä, vaikka muutosehdotus ei vielä sellaisenaan mahdollistaisi nykyistä suurempia ennakkomaksuja tai yhdenmukaista rahastojen maksukäytäntöjä.

Suomi pitää tärkeänä, että menettelytavat ovat mahdollisimman pitkälti yhdenmukaisia sekä suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteita tukevia. Muun muassa takaisinperintämenettelyissä ehdollisuuden säännösten tulisi olla linjassa yhdenmukaisesti hallinto- ja valvontajärjestelmän (IACS) sääntöjen kanssa.

Lisäksi Suomi katsoo, että yksinkertaistusta tulisi toteuttaa laajalti, vaikka se tarkoittaisi muutoksia esimerkiksi hallinnon toimintaan, valvontaan tai tietojärjestelmiin.

Yksinkertaistamisnäkökulmasta Suomi on valmis hyväksymään myös komission ehdotuksen jäsenvaltion ja komission jaetun vastuun (50/50) poistamisesta takaisinperimättömissä määrissä. Suomi hyväksyy ehdotuksen rahoituskurin vuosittaisista palautuksista luopumisesta tulevalla rahoituskehyskaudella. Rahoituskurin kynnyksarvon suhteen Suomi voi olla joustava, vaikka ehdotus ei tue yksinkertaistamistavoitetta, vaan pohjaa nykykäytäntöön.

Suomi kannattaa subsidiariteettia lisääviä ehdotuksia, kuten sitä, että takaisinperittävän määrän alarajasta voitaisiin päättää kansallisesti ja voi hyväksyä myös sen, että asiasta säädetään edelleen horisontaaliasetuksessa.

Suomi kannattaa pääosin ehdollisuuden valvontaa ja seuraamuksia koskevia muutosehdotuksia. Suomi ei kannata sitä, että pienet tilat vapautettaisiin ehdollisuuden vaatimusten laiminlyöntien seuraamuksista. Lisäksi tarvittaisiin lisätietoa siitä, tarkoittaako laiminlyöntien seuraamusten muutosehdotus sitä, että ehdollisuuden seuraamuksia määrättäisiin vain ehdollisuuden valvontaotannassa oleville tuensaajille eikä muissa valvonnoissa oleville tuensaajille. Seuraamus tulisi määrätä muissa viljelijätukien paikan päällä tehtävissä valvonnoissa havaituista ehdollisuuden laiminlyönneistä siten, että samasta laiminlyönnistä ei aiheutuisi päällekkäistä seuraamusta.

Kriisivarauksen käytössä Suomi voi hyväksyä komission ehdotuksen, jonka mukaan kriisivaroja käytettäisiin markkinatoimien tukemiseen, koska nykyiset markkinatukivälineet (kuten julkinen ja yksityinen varastointi) ovat osoittautuneet tehokkaiksi ja joustavasti käyttöön otettavissa oleviksi toimenpiteiksi akuuteissa kriisitilanteissa.

Suomi on huolissaan siitä, että maksajavirastojen lisääntyvä vastuu lisäisi kustannuksia, vaikka akkreditoidut maksajavirastot ovat tehtäviensä tasalla. Esimerkiksi jäljitysketjun toteuttaminen tuotos- ja tulosraportointiin aiheuttaisi tietojärjestelmäkustannuksia.

Suomi kannattaa yhden tarkastuksen periaatteen mallia. Suomi näkee, että tuotosten ja tulosten perustana olevat tukikelpoisuusehdot olisi valvottava huolellisesti, jotta komissiolle toimitettava tuloksellisuuskertomus on vakaalla pohjalla. Ehdotettu hallintojärjestelmän laajuus raportointijärjestelmiseen, olisi laaja tarkastuskohde. Näistä syistä Suomi epäilee, että todentamisviranomaisen työ ei vain muuttaisi muotoaan, vaan se saattaisi lisääntyä.

Uudessa toimeenpanomallissa vuotuisen tuloksellisuuden tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn osalta Suomi pitää tärkeänä, että menoille olisi vastaava tuotos. Suomi edellyttää, että vuotuisen tuloksellisuuden tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn kaikissa vaiheissa komissio ottaisi huomioon jäsenvaltion esittämät asianmukaiset perustelut. Suomi katsoo, että toimeenpanomalli voi mahdollistaa yksinkertaisemman toimeenpanon, jos rekistereitä ja muita toimeenpanoa helpottavia menetelmiä voitaisiin käyttää laajasti.

Suomi näkee tehostuksena sen, että keskityttäisiin todelliseen tuotokseen, eikä huomattavan syvälle yksityiskohtiin ulottuvien säännösten noudattamisen pikkutarkkaan tarkastamiseen.

Markkinajärjestelyasetus (asiakirja 7451/1/19 REV 1)

Suomi näkee, että markkinajärjestelyasetuksen kokonaisvaltaista uudistusta ei tarvita, mutta katsoo, että markkinoiden analyttisempi seuranta ja markkinajärjestelyn välineiden joustava käyttö ovat tärkeitä. Maatalouden kriisivarausmekanismin kehittäminen reaktiivisempaan ja joustavampaan suuntaan on myös tärkeää. Kriisivarauksen varoilla voitaisiin jatkossa varautua myös mahdollisiin erityisiin kriiseihin eikä vain säännönmukaisiin markkinajärjestelyasetuksen mukaisiin menoihin.

Viinit

Suomi ei ole viinintuottajamaa ja siksi Suomi ei ota tarkemmin kantaa rypälelajikkeisiin ja voi hyväksyä muutosehdotukset. Samoin Suomi voi olla joustava Vitis vinifera ja muiden Vitis-sukujen risteytyksistä syntyneiden hybridilajikkeiden käyttämisessä myös SAN eli suojattu alkuperäisnimitys -nimisuojan viineissä.

Suomi katsoo, että ravintoarvomerkinnoistä ja ainesosaluettelosta tulisi säätää ensisijaisesti elintarviketietoasetuksen pohjalta. Suomi voi hyväksyä muutosehdotuksen siitä, että viinille tulisi uusina pakollisina merkintöinä ravintoarvomerkinä ja ainesosaluettelo. Suomi voi hyväksyä kompromissina, että energiamerkintä tulisi pakkaukseen mutta ainesosatiedot olisivat saatavissa sähköisesti. Ravintoarvomerkinät voisivat rajoittua energiasisältöön. Komissio voisi delegoidulla asetuksella antaa tarkempia säännöksiä näistä merkinnöistä. Suomi voi hyväksyä sen, että viinistä, väkevästä viinistä ja kuohuviinistä voisi valmistaa vähäalkoholisia ja alkoholittomia viinejä.

Suomi kannattaa mahdollisuutta tarroittaa viinien etiketit uudelleen tilanteissa, joissa etikettimerkinnoissa olisi vähäisiä poikkeamia. Jos esimerkiksi alkoholipitoisuus on tarkistettu ja se eroaa vain hieman etiketin tiedosta tai jos pullottajan nimi on vaihtunut, voisi jäsenvaltio tällaisissa tapauksissa hyväksyä viinin uudelleen tarroituksen eikä tuotetta tarvitsisi vetää pois markkinoilta.

Sokeri

Suomi voi hyväksyä sen, että komissiolle annettaisiin valta antaa delegeoituja asetuksia, joilla säädettäisiin CN-koodin 1703 mukaisen melassin tuontitullin väliaikaisesta poistamisesta kokonaan tai osittain. Tätä sovellettaessa komissio voisi antaa täytäntöönpanoasetuksia ilman komiteamenettelyä.

Hamppu

Suomi voi kannattaa muutosehdotusta, jonka mukaan hampun ja sen siementen tuonnin valvontasäännökset säilytettäisiin edelleen markkinajärjestelyasetuksessa. Hampun tuontijärjestelmän pitäminen markkinajärjestelyasetuksen piirissä ei aiheuttaisi uusia kansallisia toimeenpanotehtäviä. Tuontijärjestelmää on käytetty marginaalisesti.

Etelä-Suomen kansallinen tuki

Suomi kannattaa asetusehdotukseen lisättyä uutta artiklaa, jonka mukaan Suomen on mahdollista jatkaa Etelä-Suomen kansallisen tuen maksamista vuoteen 2027 saakka. Muutosehdotus on Suomen tavoitteiden mukainen.

Pääasiallinen sisältö

Romanian edistymisraportti (asiakirja 10008/19)

Edistymisraportissa kuvataan yleisluontoisesti ja lyhyesti, miten asetusehdotusten käsittely on edennyt Romanian puheenjohtajakaudella. Edistymisraportissa nostetaan esille tärkeimmät muutosehdotukset kustakin asetusehdotuksesta. Lisäksi siinä todetaan,

että horisontaaliasetuksen ja markkinajärjestelyasetuksen osalta asetusehdotusten tekstistä on pääosin saavutettu yhteisymmärrys jäsenvaltioiden kesken. Sen sijaan YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen osalta avoimia kokonaisuuksia on edelleen, vaikka Romania onkin saavuttanut merkittävää edistymistä.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen osalta jatkotyötä vaativia kokonaisuuksia ovat vihreä arkkitehtuuri, toimeenpanomalliin liittyvät indikaattorit ja raportointivaatimukset. Vihreän arkkitehtuurin osalta seuraavissa kysymyksissä ei ole saavutettu yhteisymmärrystä: ekojärjestelmän vapaaehtoisuus, hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset (GAEC), ehdollisuuden vaatimusten soveltaminen pienviljelijöihin sekä lakisääteiset hoitovaatimukset (SMRs) eläinterveyden osalta.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus (asiakirja 10103/19 + ADD 1)

Suomen kannalta tärkeimpiä muutosehdotuksia ovat:

Määritelmät (artikla 4)

Tosiasiallisen viljelijän määritelmän osalta määrittelemisen olisi edelleen jäsenvaltioille vapaaehtoista. Määritelmään ehdotetaan myös lisäystä, jonka mukaan jäsenvaltio voisi määritellä tosiasialliseksi viljelijäksi viljelijän, joka on saanut suoria tukia edellisenä vuotena korkeintaan 5 000 euroa. Tällaisen kiinteän eurorajan käyttäminen olisi kuitenkin jäsenvaltioille vapaaehtoista. Lisäksi tukikelpoisen hehtaarin määritelmään on lisätty jäsenvaltiolle mahdollisuus rajoittaa tukikelpoisuutta ilmasto- ja ympäristösyistä. Pysyvän nurmen määritelmässä muutosehdotus tarjoaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden ottaa huomioon kyntö ja/tai muokkaus. Nuoren viljelijän määritelmän osalta ehdotetaan koulutus- ja taitovaatimusten poistamista. Jäsenvaltio voisi kuitenkin halutessaan asettaa näitä vaatimuksia.

Ehdollisuus ja maatalojen neuvontapalvelut (artiklat 11-13 ja liite III)

Useita muutoksia ehdotetaan ehdollisuuden vaatimuksiin, joiden noudattaminen olisi kaikkien EU:n kokonaan rahoittamien I pilarin suorien tukien ja II pilarin osarahoittamien maaseudun kehittämisen viljelijätukien täysimääräisen saamisen ehtona ilman viljelijöille maksettavaa erillistä korvausta. Suomen kannalta merkittävimpiä muutoksia ovat paljaan maan kiellon muuttaminen maanpeitteen vähimmäisvaatimukseksi sekä viljelykiertovaatimuksen vaihtoehdoksi lisätty mahdollisuus viljelyn monipuolistamisen vaatimukseen. Turvemaiden ja kosteikkojen suojelun vaatimuksen ehdotetaan tulevan voimaan viimeistään vuonna 2024. Vähimmäisosuuteen maatalousmaan ei-tuottavia aloja ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuus ottaa huomioon korkean ekologisen arvon alat ja/tai kerääjäkasvien alat tai typensitojakasvien alat, joilla ei käytetä kasvinsuojeluaineita. Vaatimusta sovellettaisiin vain aloilla, jotka ovat tarkoituksenmukaisimpia.

Ravinteiden kestävä käyttöä koskeva väline siirrettäisiin ehdollisuudesta maatalojen neuvontapalveluihin ja jäsenvaltio voisi halutessaan ottaa käyttöön komission välineen sijaan jonkun muun vastaavan välineen. Lakisääteisistä hoitovaatimuksista ehdotetaan poistettavaksi eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevat vaatimukset sekä tiettyjen eläintautien ilmoittamista koskevat vaatimukset.

Suorat tuet (artiklat 15, 26 ja 28)

Tukien alentamiseen liittyvässä muutosehdotuksessa vapaaehtoisuus koskisi vain maksuista vähennettäviä kustannuksia. Artiklasta 15 puuttuu urakointikustannusten vähentäminen, joka oli sisällytetty aiempiin puheenjohtajamaiden versioihin. Lisäksi jäsenvaltiot voisivat määrittää itse kustannusten ja palkkojen laskemistavan YMP:n

kansallisessa strategiasuunnitelmassa. Kestävyyserusteinen täydentävä uudelleenjakotuki olisi vapaaehtoinen.

Artiklaan 15 on myös tehty lisäys, jonka mukaan vähimmäisvaatimuksena suorien tukien saamiseksi jäsenvaltio voisi valita vähimmäishehtaarimääräisen rajan vaihtoehtona maksuun oikeuttavalle euromääräiselle rajalle. Eläinpalkkioita varten tulisi kuitenkin asettaa euromääräinen maksujen alaraja niitä viljelijöitä varten, joiden hehtaarimäärä jäisi alle mahdollisesti asetetun pinta-alarajan.

Artiklaan 26 sisältyy komission ehdotuksesta poiketen mahdollisuus toteuttaa uudelleenjakotuki jäsenvaltiolle vapaaehtoisena.

Suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmällä eli ns. ekojärjestelmällä voisi täyttää ilmasto- ja ympäristötavoitteiden lisäksi myös muita tavoitteita, kuten eläinten hyvinvoinnin parantamisen tavoitetta.

Alakohtaiset tukitoimityypit (artiklat 44 ja 60)

Keskeisimmät muutosehdotukset koskevat hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioiden joustavuutta valita alakohtaisia toimintaohjelmia ympäristö- ja ilmastotavoitteiden välillä.

Maaseudun kehittämisen tukitoimityypit (artiklat 65, 68, 69 ja 70)

Ympäristö- ja ilmastotoimenpiteitä ja eläinten hyvinvointitoimenpiteitä koskevaan 65 artiklaan on selkeytetty korvaustasojen määrittämisen perusteita, jolloin korvaustason määrittäminen olisi muutoksen jälkeen joustavampaa kuin alkuperäisessä ehdotuksessa.

Komission ehdotuksesta poiketen, investointien osalta ehdotetaan säilytettäväksi tuen enimmäismääränä 75 % ja lisäksi 100 % erityistapauksissa. Näihin erityistapauksiin on lisätty myös maa- ja metsätalouden infrastruktuuri-investoinnit esimerkiksi metsäautotiet. Jäsenvaltioille on muutosehdotuksessa annettu mahdollisuus määrittellä itse laajat infrastruktuurihankkeet. Muun muassa laajakaistainvestoinnit ja uusiutuvaan energiaan liittyvät investoinnit olisivat mahdollisia laajemmin, ilman kytkentää yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen.

Maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan käynnistämisen tukeminen olisi muutosehdotuksen mukaan mahdollista myös ilman kytkentää paikallisiin kehittämisstrategioihin.

Riskinhallintavälineiden käyttämisessä ehdotettu muotoilu antaisi lisää harkintavaltaa niiden toimenpanoon. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltion ei tarvitsisi ottaa artiklan 70 toimenpiteitä käyttöön, jos jäsenvaltiolla on käytössään riskinhallintatarpeisiinsa riittävät kansalliset välineet. Tukea voitaisiin myöntää erilaisiin riskinhallintavälineisiin. Lisäys artiklassa 70 keskinäisen rahaston määritelmään tarkentaa sitä, minkälaisista taloudellisista menetyksistä voidaan maksaa korvauksia.

Rahoitusta koskevat säännökset

Tuotantosidonnaisen tulotuen osalta ehdotetaan nykyisen tason säilyttämistä.

Toimeenpanomalli (artiklat 89, 110, 110, 115 ja 121a)

Enimmäistukitason määrittelyjä sovellettaisiin lähtökohtaisesti viljelijätukiin, sillä vastaavan menettelyn soveltaminen muihin tukiin olisi vaikeaa. Uusi muotoilu 030mahdollistaisi alueelliset hallintoviranomaiset sekä korostaisi mahdollisuutta asettaa alueellisia alakomiteita valvonnassa. Suoritusperusteisen kehyksen laatimisessa

vuotuinen raportointi säilyisi, mutta tavoitteiden seuranta tehtäisiin joka toinen vuosi vuotuisen seurannan sijaan. Vuotuinen tuloksellisuusarviointi ehdotetaan tehtäväksi joka toinen vuosi. Lisäksi tulosindikaattoreiden alustavan tiedon ja toteutuman välistä eroa on joustavoitettu. Ensimmäisenä vuonna 2022 ero olisi 45 %, vuonna 2023 ero voisi olla 40 % ja vuonna 2024 35 %, jonka ylittäviltä osin jäsenvaltio joutuisi tekemään poikkeamista selvitykset komissiolle.

Horizontaaliasetus (asiakirja 10135/19)

Itävalta ja Romania ovat kumpikin tehneet asetukseen lukuisia teknisiä muutoksia ja tarkennuksia muun muassa asetusviittausten ja ei-tyhjentävien listojen täydennyksinä. Varsinaiset sisällölliset muutokset ovat vähäisempiä ja ne keskittyvät alla oleviin asiakokonaisuuksiin. Näistä Suomen kannalta olennaisimmat muutosehdotukset koskevat pinta-alamonitorointia ja ehdollisuuden valvontaa ja seuraamuksia. Useassa kohdassa raportointi- ja seurantavelvoitteista säädetään ensisijaisesti YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksessa ja niihin liittyvien puutteiden aiheuttamista prosesseista ja seuraamuksista horizontaaliasetuksessa. Tällaisia kohtia ovat esimerkiksi maksujen keskeyttäminen (artiklat 38-40) ja tuloksellisuusselvitys (artikla 52).

Maksajavirastot ja koordinoitimet (artikla 8)

Alueellisten maksajavirastojen perustaminen olisi edelleen mahdollista.

Rahoituskuri (artikla 15)

Rahoituskurin osalta ehdotetaan 2000 euron kynnyksarvon säilyttämistä ennen rahoituskurin kohdentamista tukimäärälle.

Välimaksut (artikla 30)

Komission suorittamat maaseudun kehittämisrahaston välimaksut koskisivat myös teknisen avun maksuja. Vastaavasti tekninen apu mainittaisiin erikseen maksajaviraston menoilmoitusten sisällössä.

Kaksinkertaisen rahoituksen kielto (artikla 34)

Artiklaa tarkennettaisiin siten, että kiellossa on kysymys saman menon ilmoittamisesta kahteen kertaan.

Maksut tuensaajille (artikla 42)

Muutosehdotuksen mukaan komission olisi annettava kokonaismäärärahojen mahdollistaessa täytäntöönpanosäädös, mikäli jäsenvaltio hakee kiireellisessä tapauksessa maksuennakkoon suurempaa prosenttiosuutta ja/tai poikkeusta maksuaikaan siitä, mitä artikla 42 mahdollistaa. Muutosehdotus käytännössä vahvistaisi nykyisen käytännön ja laittaisi sen kirjalliseen muotoon.

Vuotuinen tuloksellisuuden tarkastamis- ja hyväksymismenettely (artikla 52)

Ehdotettu lisäys koskee jäsenvaltioille annettavaa vähintään 30 päivän huomautusaikaa ennen menojen vähennyspäätöstä tilanteessa, jossa tuotoksia ei ole saavutettu.

Yhdenmukainen hallinto- ja valvontajärjestelmä (artiklat 63 -73)

Muutosehdotus lisäisi sikarekisterin eläinrekisterin määritelmään ja muuttaisi termin ”hakemukseton järjestelmä” termiksi ”automaattinen hakujärjestelmä”. Pinta-alamonitoroinnin käyttöön ottamiseen annettaisiin siirtymäaikaa ja siihen liittyvää dataa voitaisiin säilyttää raakadatan ulkoisella palvelimella säilytysajan ollessa vähintään kolme vuotta. Kaikissa kolmessa edellytetyssä laadunvalvonnassa määräaika

jatkettaisiin kahdella viikolla. Jäsenvaltion vapautta automaattisen hakujärjestelmän soveltamisalassa laajennettaisiin.

- Artikla 63: Ehdotuksen jo aiemmin sisältämään mahdollisuuteen käyttää sikarekisteriä tukihallinnoinnin välineenä on täydennetty siten, että jäsenvaltio voisi halutessaan joko käyttää tai olla sitä käyttämättä.
- Artikla 64: Pinta-alamonitoroinnin toimeenpanoon ehdotetaan siirtymäaikaa sekä sen pituutta on muutosehdotuksessa tarkennettu. Muutosehdotuksessa esitetään monitoroinnin toteuttamisvelvoitetta osana yhdenmukaistettua hallinnointi- ja valvontajärjestelmää vuodesta 2024 eteenpäin. Muutos ei sinällään poistaisi velvoitetta ottaa käyttöön vielä täsmentymättömällä tavalla pinta-alamonitorointia.
- Artikla 65: Muutosehdotus lyhentäisi datan säilytysvelvollisuutta kymmenestä seitsemään vuoteen. Kyseessä on aineisto, joka syntyy vuosittaisista tuotos- ja muista seurantatiedoista, jotka liittyvät kiinteästi YMP:n strategiasuunnitelman etenemisen seurantaan.
- Artikla 68: Muutosehdotuksessa pidennettäisiin lisäkuukaudella aikarajaa, jonka puitteissa jäsenvaltion tulisi toimittaa laadunarviointiraportti, mahdolliset korjaustoimenpiteet havaittujen puutteiden perusteella ja niiden suunniteltu aikataulu pinta-alamonitorointiin liittyen. Lisäkuukaudella annettaisiin pinta-alamonitoroinnin laadunvalvontaan ja sen raportointiin enemmän aikaa kuin muille laadunvalvonnoille.

Kaupallisten asiakirjojen tarkastaminen (artiklat 74 - 83)

Muutosehdotuksen mukaan kaupallisten asiakirjojen tarkastamista yksinkertaistettaisiin aiempaan nähden.

Ehdollisuuden valvonta ja seuraamukset (artiklat 84 - 87)

Muutosehdotuksen mukaan ehdollisuuden hallinnolliset seuraamukset perustuisivat vain valvontoihin, jotka on mainittu artiklassa 84. Tämä saattaisi merkitä sitä, että muissa valvonnoissa kuin ehdollisuuden valvonnoissa havaittuja laiminlyöntejä ei otettaisi huomioon ehdollisuuden laiminlyöntien seuraamuksia määrättäessä. Lisäksi tahallista laiminlyöntiä koskevat säännökset ehdotetaan poistettavaksi.

Muutosehdotuksessa ehdotetaan, että jos monitoroinnilla havaitaan ehdollisuuden vaatimusten laiminlyöntejä, niin seuraamukset voisi kohdentaa pelkästään ehdollisuuden valvontaotannassa (1 %) oleviin tuensaajiin.

Muutosehdotuksen mukaan ehdollisuuden vaatimusten laiminlyönnistä aiheutuvaa hallinnollista seuraamusta ei sovellettaisi tuensaajiin, jotka saavat tukea pienten tilojen tukijärjestelmässä tai joilla on maatalousmaata vähemmän kuin [x] hehtaaria. Lisäksi jäsenvaltio voisi päättää asettaa yksinkertaistetun valvontajärjestelmän pienten tilojen tukijärjestelmään kuuluville tuensaajille.

Komission ehdotuksen mukaisesti jäsenvaltio voisi päättää olla määräämättä ehdollisuuden laiminlyöntien seuraamukset, jos kyse on vähäisestä euromäärästä. Komission ehdottaman 100 euron sijaan määräksi ehdotetaan 250 euroa. Jäsenvaltioille vapaaehtoisen varhaisvaroitusjärjestelmän seuraamusten osalta säännöt vastaisivat pääosin nykyisiä sääntöjä, mutta jos tuensaaja ei ole korjannut laiminlyöntiä korjauskehotuksen mukaisesti, seuraamus määrättäisiin sille vuodelle, jolloin havaitaan, että korjauskehotusta ei ole noudatettu.

Kumoamiset (artikla 102)

Tarkennus koskisi muun muassa sitä, että komission ja jäsenvaltion jaettu vastuu (50/50) takaisinperimättömistä määristä jatkuu aiempien kausien takaisinperintöjen osalta.

Markkinajärjestelyasetus (asiakirja 7451/1/19 REV 1) Viinit (artiklat 81, 90a, 119, 122)

Uusien viinilajikkeiden, kuten Vitis Labrusca-suvun lajikkeiden, lisäämistä ei enää ehdoteta. Hybridilajikkeiden käyttäminen SAN eli suojattu alkuperäisnimitys - nimisuojan viineissä olisi sallittua.

Muutosehdotusten mukaan viinille tulisi uusina pakollisina merkintöinä ravintoarvomerkitä ja ainesosaluettelo. Edellinen voitaisiin rajoittaa vain energiamerkintään ja jälkimmäisen tiedot voisi antaa sähköisesti eikä niitä tarvitsisi laittaa etikettiin. Pakkausmerkintöihin sovellettaisiin myös siirtymäaikaa.

Pakollisina rypäletuotteiden luokkiin on lisätty uudet merkinnät ”alkoholi poistettu” ja ”alkoholi poistettu osittain”. Tämä merkitsisi sitä, että viinistä, väkevästä viinistä ja kuohuviinistä voisi valmistaa vähäalkoholisia ja alkoholittomia viinejä.

Sokeri (artikla 193a)

Sokerin osalta muutamiin artikloihin on tehty teknisiä muutosehdotuksia muun muassa markkinointivuoden määritelmän poistamisen takia. Komissiolle annettaisiin valta antaa delegoituja asetuksia, joilla säädettäisiin CN-koodin 1703 mukaisen melassin tuontitullin väliaikaisesta poistamisesta kokonaan tai osittain. Tätä sovellettaessa komissio voisi antaa täytäntöönpanoasetuksia ilman komiteamenettelyä.

Hamppu (artikla 189)

Muutosehdotuksessa nykyiset hampun ja hampun siementen tuonnin valvontasäännökset ehdotetaan säilytettäväksi edelleen markkinajärjestelyasetuksessa. Komissio on ehdottanut tuonnin säännöksiä poistettaviksi.

Etelä-Suomen kansallinen tuki (artikla 214a)

Muutosehdotukseen sisältyy myös uusi artikla 214a, joka mahdollistaa Suomelle Etelä-Suomen kansallisen tuen maksamisen vuoteen 2027 saakka.

Komission alkuperäiset ehdotukset

Asetusehdotusten pääasiallinen sisältö on kuvattu tarkemmin U-kirjelmässä.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus COM(2018) 392 final

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus sisältäisi yleiset ja erityiset säännökset Euroopan maatalouden tukirahaston ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käytöstä YMP:n tavoitteiden toteuttamiseksi sekä siihen liittyvistä indikaattoreista. Asetus koskisi ympäristön, ilmaston, kansanterveyden, eläin- ja kasviterveyden sekä eläinten hyvinvoinnin suojaamisen perussäännöksiä, suorien tukien toimenpiteitä ja maaseudun kehittämisen toimenpiteitä. Asetusehdotuksessa kuvataan myös strategiasuunnitelman sekä tavoitteiden täyttymisen seurannan ja arvioinnin rakenne. Strategiasuunnitelma muistuttaisi rakenteeltaan paljon nykyisiä maaseudun kehittämisohjelmia, mutta komissio korostaa, että strategiasuunnitelmat olisivat yksinkertaisia ja tiiviitä eikä aiemmin vaadittuja yksityiskohtia enää tarvittaisi. Maaseudun kehittämisohjelmiin tällä hetkellä liittyvät seurannat, seurantakomiteat,

maaseutuverkostot, vuosikokoukset, vuosikertomukset ja arvioinnit laajenisivat koskemaan nyt koko YMP:a.

Jäsenvaltion olisi laadittava sekä maatalouden suorat tuet, maaseudun kehittämistoimenpiteet ja alakohtaiset tukiohjelmat kattava YMP:n strategiasuunnitelma, jonka komissio arvioisi ja hyväksyisi. Suunnitelman tulisi kattaa maataloustukirahastosta ja maaseuturahastosta rahoitettavat toimet asetusehdotuksen 6 artiklassa tarkoitettujen erityistavoitteiden saavuttamiseksi. Näitä erityistavoitteita ovat:

- a) annetaan tukea riittävien maataloustulojen ja maatilojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko unionin alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa;
- b) parannetaan markkinasuuntautuneisuutta ja kilpailukykyä mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, teknologiaan ja digitalisointiin;
- c) parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa;
- d) edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestävää energiaa;
- e) edistetään kestävää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman tehokasta hoitoa;
- f) edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia;
- g) houkutellessaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla;
- h) edistetään työllisyyttä, kasvua, sosiaalista osallisuutta ja paikallista kehitystä maaseutualueilla, myös biotalouden ja kestävä metsänhoidon alalla;
- i) parannetaan tapaa, jolla EU:n maatalous vastaa ravintoa ja terveyttä koskeviin uusiin yhteiskunnan vaatimuksiin, mukaan lukien turvallinen, ravitseva ja kestävä kehityksen mukainen ravinto, elintarvikejäte sekä eläinten hyvinvointi.

Suunnitelman tulisi perustua kansallisesti tehtyyn vahvuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien analysointiin ja sen pohjalta tehtyyn kansallisten tarpeiden ja toimenpiteiden määrittelyyn. Jäsenvaltion valitsemissa toimenpiteissä koskevat kansalliset tavoitteet olisi määriteltävä hyödyntäen EU:n yhteisiä tulosindikaattoreita.

Asetusehdotuksessa ympäristö- ja ilmastotavoitteet olisi määritelty nykyistä ohjelmakautta vaativammiksi. Suunnitelman rakenne olisi tarkoin säädetty, ja suunnitelmaa laadittaessa olisi huolehdittava sidosryhmien kuulemisesta.

Suunnitelman olisi katettava 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2027 välinen ajanjakso.

Ehdotuksessa on kuvattu YMP:n yhdenmukaisuus muiden politiikkojen kanssa. Yhteydet ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan, terveyspolitiikkaan, kehitys yhteistyöpolitiikkaan ja tutkimuspolitiikkaan on tunnistettu.

Horisontaaliasetus COM(2018) 393 final

Asetusehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa edellytykset, joita sovelletaan yhteisen maatalouspolitiikan rahoitukseen. Sen lisäksi ehdotus kokoaa yhteen yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä tekijöitä, kuten jäsenvaltion hallinto-järjestelmälle asetettavat vaatimukset ja yhteisiä säännöksiä, kuten komission suorittama tilien tarkastaminen ja hyväksyntä sekä tukitoimenpiteiden hallinto ja valvonta. Valvonnan osalta asetus kattaisi yleiset säännökset, yhdennetyn hallinto- ja

valvontajärjestelmän, kaupallisten asiakirjojen, ehdollisuuden ja komission jäsenvaltioihin kohdistamien tarkastusten perussäännökset.

Markkinajärjestelyasetus COM(2018) 394 final

Komissio ei ehdota merkittäviä muutoksia yhteistä markkinajärjestelyä koskevaan asetukseen (EU) N:o 1308/2013. Yhteisen markkinajärjestelyn mukaiset interventiotoimenpiteet tulisivat säilymään asetusehdotuksessa ennallaan.

EU:n laatujärjestelmistä (maantieteelliset merkinnät, alkuperämerkinnät sekä aidot, perinteiset tuotteet) säädetään asetuksissa (EU) N:o 1308/2013 (rypäleviinit), (EU) N:o 1151/2012 (maataloustuotteet ja elintarvikkeet) sekä (EU) N:o 251/2014 (maustetut viinituotteet.) Näihin asetukseen ehdotetuilla muutoksilla yksinkertaistettaisiin järjestelmiä sekä nopeutettaisiin nimitysten hakumenettelyä, rekisteröintiä ja tuote-eritelmiin tehtävien muutosten hyväksyntää. Lisäksi asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 olevaa viinin alkuperänimityksen määritelmää tarkennettaisiin.

Maustettujen viinituotteiden osalta maantieteellisiä merkintöjä koskevat säännökset asetuksesta (EU) N:o 251/2014 siirrettäisiin asetukseen (EU) N:o 1151/2012. Lisäksi suojatut nimitykset yhdistetään samaan rekisteriin.

Asetusten (EU) N:o 228/2013 (unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä) sekä (EU) N:o 229/2013 (Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä) mukaisia tukimääriä esitetään muutettaviksi siten, että tuki alenisi 3,9 prosenttia nykyisestä kaudesta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 42 ja 43 artiklan 2 kohta siltä osin kuin on kyse YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta.

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 42 ja 43 artiklan 2 kohta siltä osin kuin on kyse horisontaaliasetuksesta.

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 43 artiklan 2 kohta, kun kyse on yhteistä markkinajärjestelyä koskevaan asetukseen (EU) N:o 1308/2013 tehtävät muutokset.

Kun kyseessä on ovat asetuksiin (EU) N:o 1151/2012 ja (EU) N:o 251/2014 tehtävät muutokset on oikeusperustana SEUT-sopimuksen 114 artikla ja 118 artiklan ensimmäinen alakohta. Asetukseen (EU) N:o 228/2013 tehtävien muutosten osalta oikeusperustana on 43 artiklan 2 kohta ja 349 artikla sekä asetuksen (EU) 229/2013 osalta 43 artiklan 2 kohta.

Asetusehdotukset käsitellään tavallisessa lainsäätämisyksessä Euroopan parlamentin kanssa.

Neuvostossa päätökset tehdään määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin mietintöjen laatimisesta vastaa maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta (AGRI). YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen osalta ympäristön, kansanterveyden ja elintarviketurvallisuuden valiokunnalla (ENVI) on erityinen asema lausunnonantajina toimivien valiokuntien joukossa, sillä se on niin sanottu yhteistyöhön osallistuva (associated) valiokunta. Tietyissä tilanteissa yhteistyöhön osallistuva valiokunta voi jättää muutosehdotuksia suoraan täysistunnon käsiteltäväksi.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus

AGRI-valiokunta äänesti mietinnöstä 2.4.2019 (A8-0200/2019).

Tärkeimmät muutosehdotukset ovat:

Tukikatoksi ehdotetaan 100 000 euroa. Komission ehdottamat kynnykset ehdotetaan poistettavaksi. Viljelijäperheen ulkopuolisen työvoiman palkoista voitaisiin huomioida 50 % ja tukikattoon ei laskettaisi mukaan nuoren viljelijän tukea eikä ekojärjestelmän tukea. Mikäli jäsenvaltio käyttää 10 % suorista tuista uudelleenjakotukeen, tukikattoa ei tarvitsisi jäsenvaltiossa ottaa käyttöön.

Ehdollisuuden vaatimuksia ehdotetaan lievennettäväksi. Turvemaiden suojele vaatimus on lieventynyt niin, että kosteikkoja ja turvemaita tulisi ylläpitää vain herkillä Natura 2000 –alueilla. Ravinnetyökalu on poistettu ehdollisuuden vaatimuksista. Paljaan maan kiello on myös lieventynyt.

I pilarin ympäristö- ja ilmastojärjestelmä eli niin sanottu ekojärjestelmä pysyisi vapaaehtoisena viljelijälle, mutta jäsenvaltiolle se olisi pakollinen. Eläinten hyvinvointi ehdotetaan lisättäväksi ekojärjestelmään. Komissiolle annettaisiin valta antaa delegeoitu säädös kaksi kuukautta perusasetuksen voimaantulon jälkeen ”katalogista”, jossa on lueteltuna erilaisia vaihtoehtoja ekojärjestelmän tuiksi.

Mietinnössä kullekin suorien tukien tukimuodolle ehdotetaan määrättyä prosenttiosuutta suorista tuista: 60 % perustulotukeen ja 5 % uudelleenjakotukeen, 20 % ekojärjestelmän tukeen ja nuorille tuottajille liitteen X mukainen tuki, joka olisi kullekin jäsenvaltiolle noin 2 % suorien tukien kansallisesta enimmäismäärästä. Asetuksessa säilyisi artiklan 86 kohdan 5 alakohdassa 2 oleva Suomelle tärkeä poikkeus, jonka mukaan voitaisiin maksaa tuotantoon sidottua tukea yli 13 %. Maaseudun kehittämistä koskeviin artikloihin ehdotetaan useita muutoksia. Riskinhallintatoimenpiteen käyttö olisi vapaaehtoisia. Investointeja koskeva artikla on muuttunut monin osin komission ehdotuksesta. Esimerkiksi jäsenvaltiot voisivat suosia nuoria investoinneissa. Laajakaistahankkeiden tukeminen olisi myös mahdollista. Kasteluinvestoinneille ehdotetaan omaa artiklaa. Mietinnössä on mukana maaseudun yritysten kehittämisen tukeminen myös niiden aloitusvaiheen jälkeen. Yhteistyötä koskevassa artiklassa ehdotetaan rajoja nykykauteen verrattuna.

Horisontaaliasetus

AGRI-valiokunta äänesti mietinnöstä 8.4.2019 (A8-0199/2019).

Merkittävimmät muutosehdotukset Suomen kannalta koskevat ehdollisuuden seuraamuksia. Ehdollisuuden neuvontajärjestelmän puitteissa annettavaa neuvontaa ehdotetaan pakolliseksi niille tuensaajille, joille on annettu ehdollisuuden varhaisvaroitus. Verrattuna komission ehdotukseen valiokunta ehdottaa vähennettäväksi

jäsenvaltioiden subsidiariteettia päättää ehdollisuuden seuraamuksista, sillä mietinnössä ehdotetaan keskimäärin 10 % tukivähennystä, mikäli kyseessä olisi toistuva laiminlyönti ja vähintään 15 % tukivähennystä, jos kyseessä olisi tahallinen laiminlyönti. Komission ehdotuksessa prosentteja ei mainita.

Mietinnössä on helpotettu raportointia joiltain osin, mutta valvontaa on kiristetty tuntuvasti. Sääntöjenmukaisuuden tarkastusmenettelyn osalta valiokunta haluaa tarkastella sääntöjenmukaisuutta myös viljelijätason tukikelpoisuusehtojen kautta.

Tarkastuksia koskien halutaan lisätä maininta siitä, että jäsenvaltio voisi vähentää valvontaa, kun hallintojärjestelmä toimii kunnolla ja virhetaso on hyväksyttävällä tasolla. Lisäksi halutaan asetukseen vaatimus siitä, että tarkastusotannon olisi tarpeen mukaan perustettava satunnaisotantaan virhetason määrittämiseksi ja riskiperusteiseen otantaan, joka kohdistuisi suurimpiin riskeihin.

Yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä

Paikkatiedon sisältävän järjestelmän vaatimukseen ehdotetaan lisättäväksi muun muassa suojeltuja alueita koskevat tiedot. Komissiolle annettaisiin mahdollisuus myöntää vastaavia järjestelmiä aiemmin käyttämättömille jäsenvaltioille siirtymäaikaan pinta-alamonitorointijärjestelmän käyttöön ottamiselle. Valvontajärjestelmään lisättäisiin ehtoja eli jäsenvaltion olisi tehtävä hallinnollisia tarkastuksia tukihakemuksille ja täydennettävä niitä paikan päällä tehtävillä tarkastuksilla. Jäsenvaltion vapaus päättää valvontamääristä poistettaisiin ja edellytettäisiin, että vuosittaisen paikan päällä tehtävän valvonnan määrä olisi vähintään 5 % jokaisen tukitoimen tuensaajista. Valvontaa kiristettäisiin myös siten, että se edellyttäisi valvontamäärän lisäystä merkittävässä sääntöjenvastaisuusmäärissä ja mahdollistaisi vähentämisen vasta virhetason ollessa hyväksyttävä.

Mietinnössä palautettaisiin takaisinperinnästä säätäminen EU-tasolle muun muassa takaisinperinnän anteeksiantorajan ja takaisinperimättömien määrien jäsenvaltion ja komission jaetun vastuun (50/50) osalta.

Maatalouden kriisivaraus olisi määrältään vähintään 400 miljoonaa euroa ja se voisi nousta aina 1500 miljoonaan euroon. Kriisivaraus olisi maaseutu- ja maatalousrahastojen ulkopuolinen rahasto.

Markkinajärjestelyasetus

AGRI-valiokunta äänesti mietinnöstä 1.4.2019 (A8-0198/2019).

Tärkeimmät muutosehdotukset ovat:

Interventiota ehdotetaan laajennettavaksi niin, että julkisen varaston oston piiriin kuuluisivat jatkossa myös valkoinen sokeri, tietyt lampaanlihat, sianliha ja kananliha. Kaupanpitämisen vaatimusten tuotelistaan lisättäisiin maito ja maitotuotteet, hunaja, naudan- ja vasikanliha, lampaanliha ja sianliha.

Mietinnössä on mukana uusi artikla 218a, jonka mukaan komission olisi perustettava markkinoiden läpinäkyvyyden edistämiseksi markkinaobservatorio. Lisäksi observatorion pitäisi luoda varoitusjärjestelmä mahdollisten markkinahäiriöiden varalta. Valiokunta ehdottaa myös uutta artiklaa 219a, jolla voitaisiin rajoittaa tuotantoa.

Lisäksi mietinnössä ehdotetaan, että jatkossa sanoja ”pihvi”, ”makkara”, ”leike”, ”hampurilainen” ja ”burgeri” saisi käyttää vain tuotteista, joissa on lihaa.

Nykyisin kiellettyjen viinilajikkeiden ja Vitis Labrusca –suvun viinien lisäämistä sallittujen lajikkeiden luetteloon ei hyväksyttäisi. Tosin Vitis Labrusca –suvun viinejä voisi viljellä historiallisilla viinitiloilla. Viinien ravintosisältömerkinnät koskisivat vain energiasisältöä. Lisäksi viineihin haluttaisiin ainesosaluettelo.

Mietinnössä on mukana Etelä-Suomen kansallisen tuen oikeusperustan (artikla 214a) jatko vuosille 2021-2027.

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 27.6. ja 10.7.2019

MFF-johtoryhmä (kirjallinen menettely) 10.7.-11.7.2019

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kirjallinen kuuleminen (MMM:n lausuntopyyntö 25.4.2019)

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen lausunto 14.5.2019

Eduskuntakäsittely

U-jatkokirje 11.7.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus edellyttää, että kukin jäsenvaltio laatii kattavan strategiasuunnitelman, joka sisältää suorat tuet, maaseudun kehittämisohjelmat sekä alakohtaiset tukiohjelmat. Komissio arvioi ja hyväksyy strategiasuunnitelman.

YMP:n strategiasuunnitelman laatiminen olisi prosessina pitkälti samanlainen kuin maaseutuohjelman laatiminen nykyisellä ohjelmakaudella. Myös suunnitelman rakenne vastaisi monin osin maaseudun kehittämisen nykyisen ohjelma-asiakirjan rakennetta, mutta suunnitelmassa kuvattavien yksityiskohtien määrä voinee olla aiempaa pienempi. Toisaalta suunnitelmassa täytyisi linjata asioita, jotka nykyisellä ohjelmakaudella on säädetty EU:n asetuksissa. Tämä lisäisi merkittävästi myös kansallisen lainsäädännön valmistelutyötä ja kansallisen lainsäädännön laajuutta, jolle valittujen toimenpiteiden toimeenpano tulisi aiempaa enemmän pohjautumaan.

Jatkossa jäsenvaltioilla olisi ehdollisuutta lukuun ottamatta nykyistä vapaammat mahdollisuudet määrittellä tukijärjestelmien yksityiskohdat, mutta samalla se tarkoittaisi nykyistä enemmän painoa tavoitteiden saavuttamiselle ja mittareiden valinnalle.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta aiheutuisi edellä sanotun mukaisesti merkittävää ja hyvin laajaa kansallisen lainsäädännön valmistelutyötä. Käytännössä sekä nykyistä Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annettua lakia (193/2013) että eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annettua lakia (1360/2014) jouduttaisiin joko merkittävästi muuttamaan tai ne jouduttaisiin kumoamaan ja valmistelemaan korvaavat lait. Mainittujen lakien nojalla annetut valtioneuvoston ja maa- ja

metsätalousministeriön asetukset jouduttaisiin valmistelemaan kokonaisuudessaan uudelleen ja kumoamaan voimassa olevat asetukset. Sama koskisi maatalouden rakennetuista annettua lakia (1476/2007) ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettua lakia (986/2011) sekä kyseisten lakien nojalla annettuja valtioneuvoston asetuksia. Tarkoituksenmukaisinta olisi toteuttaa rakennetukilainsäädännön kokonaisuudistus. Myös maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettua lakia (999/2012) tulisi muuttaa monilta osin. Lisäksi YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta seuraisi muutoksia maaseudun kehittämisen tukemisesta annettuun lakiin (28/2014) ja sen nojalla annettuihin valtioneuvoston asetuksiin.

Kansallisessa lainsäädännössä säädettävien asioiden laajuus lisääntyisi arvioiden mukaan myös huomattavasti nykyisestä, koska EU:n asetuksissa annettaisiin jäsenvaltioille nykyistä joustavammat mahdollisuudet säätää esimerkiksi erilaisista määritelmistä, kuten maatalousmaan määritelmästä.

Horisontaaliasetus

Horisontaaliasetuksen voimaantulon myötä erityisesti maataloustukirahaston pinta-ala- ja eläinperusteisten toimenpiteiden valvontaa ja seuraamuksia koskeva kansallinen lainsäädäntö kasvaisi merkittävästi, koska näistä asioista on aiemmin säädetty hyvin yksityiskohtaisesti EU:n lainsäädännössä. Käytännössä tämä tarkoittaisi muutoksia maatalouden tukien toimeenpanosta annettuun lakiin (192/2013) sekä sen nojalla annettuihin valvontaa koskeviin valtioneuvoston asetuksiin. Samoista syistä myös maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettua lakia tulisi muuttaa.

Markkinajärjestelyasetus

Ei merkittäviä vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Ahvenanmaan asema

Suomi on 1920-luvulla Ahvenanmaan maakunnan itsehallinnon syntyessä kansainvälisesti sitoutunut takaamaan maakunnalle sen itsehallinnon, ruotsin kielen ja paikalliset tavat samalla kun Suomella säilyi täysivaltaisuus Ahvenanmaan-saariin (Kansainliiton liittoneuvoston vuonna 1921 tekemä päätös).

Ahvenanmaan maakunnalla on erityisasema Suomen valtiojärjestyksessä. Ahvenanmaan maakunnan itsehallinnolla on myös kansainväliset takeet (ks. HE 1/1998 vp, s. 177/II). Ahvenanmaan maakunnan erityisasema ilmenee varsinkin maakunnalle kuuluvana laajana itsehallintona, jolla on kansainväliset takeet ennen muuta vuoden 1921 ns. Ahvenanmaan sopimuksen johdosta (PeVM 10/1998 vp, s. 34—35). Perustuslain 120 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään.

Perustuslain 75 §:n 1 momentin mukaan Ahvenanmaan itsehallintolain säätämisyjärjestyksestä on voimassa, mitä siitä itsehallintolaissa erikseen säädetään. Mainittu säännös täydentää perustuslain 120 §:n itsehallintoa koskevaa yleistä säännöstä. Itsehallintolaki ei muodollisesti ole perustuslaki, mutta se rinnastuu perustuslakiin vaikeutetun säätämisyjärjestyksensä vuoksi (ks. HE 1/1998 vp, s. 127/I). Itsehallintolain säätämisestä, kumoamisesta ja muuttamisesta säädetään itsehallintolain 69 §:ssä.

Itsehallintolain 18 §:n 15 ja 18 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat maa- ja metsätaloutta ja maataloustuotannon ohjaamista sekä maatalousmaan tuotantokyvyn ylläpitämistä. Itsehallintolain 27 §:n 15 kohdan mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat maataloustuotteiden hintoja sekä maataloustuotteiden viennin edistämistä.

Voimassa oleva itsehallintolaki on tullut voimaan ennen Suomen liittymistä Euroopan unioniin ja itsehallintolain mukaan maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeva lainsäädäntövalta on tällä hetkellä jaettu edellä sanotusti valtakunnan ja maakunnan välillä. Jaetun toimivallan pohjalta on kehitetty käytäntöjä siitä, mitkä tukimuodot kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan ja mitkä valtakunnan toimivaltaan. Nykyinen jaettu toimivalta luotiin, kun maatalouspolitiikka oli kansallinen asia. Suomen tultua osaksi Euroopan yhteismarkkinoita nämä politiikan alueet eivät enää ole kansallisia kysymyksiä, vaan Suomea sitoo muiden EU:n jäsenvaltioiden tavoin EU:n yhteinen maatalous- ja kalastuspolitiikka.

Koska itsehallintolaki on säädetty ennen Suomen liittymistä Euroopan unioniin, sen sanamuodot eivät vastaa voimassa olevaa tilannetta. Esimerkiksi maataloustuotteiden hinnoista ei enää sovita kansallisesti, kuten nykyisen itsehallintolain sanamuodon mukaan, vaan tilanne on muuttunut merkittävästi itsehallintolain säätämisen jälkeen: Maataloustulolaki on kumottu, maataloustuloneuvotteluja ei enää käydä eikä tuotteille enää määrätä ohjehintoja.

Itsehallintolain säännöksiä on maataloustuotteiden hintoihin liittyen perinteisesti tulkittu niin, että valtion toimivalta käsittää ne tukijärjestelmät, joilla hinnanalennuksia korvataan maataloustuottajille. Näihin tukimuotoihin ei sisälly esimerkiksi tukielementtejä erityisten toimien kustannuksista, kuten ympäristötukea varten. Edellä mainitun perusteella valtakunnan toimivaltaan on EU-jäsenyyden aikana perinteisesti katsottu kuuluvan ne suorat tuet, jotka ovat kokonaan EU:n eli rahoitetaan Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) eli niin sanotut pilari I-tuet, sekä valtion talousarviosta rahoitetut kansalliset tuet maa- ja puutarhataloudelle.

Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan on puolestaan katsottu kuuluvan ne tukimuodot, jotka rahoitetaan osittain Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) eli niin sanotut pilari II-tuet ja jotka on sisällytetty Ahvenanmaan maakunnan maaseudun kehittämissuunnitelmaan. Aiemmillä rahoituskausilla Ahvenanmaan maakunnalla on ollut oma maaseudun kehittämissuunnitelmansa, jonka hallinnoinnista se on hallintoviranomaisena vastannut. Ahvenanmaan maakunnassa on myös omat maakuntalait niistä tukimuodoista, jotka kuuluvat maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Tarkoituksena on Ahvenanmaan itsehallintolain vireillä olevassa kokonaisuudistuksessa tarkistaa edellä mainitun maakunnan ja valtakunnan välisen toimivallanajan säännöksiä.

Itsehallintolain 32 §:n mukaan maakunnan hallituksen suostumuksella voidaan valtakunnan hallinnolle kuuluvia tehtäviä asetuksella (sopimusasetus) siirtää määräajaksi tai toistaiseksi maakunnan viranomaiselle ja vastaavasti voidaan maakuntahallintoon kuuluvia tehtäviä siirtää valtakunnan viranomaiselle. Tasavallan presidentti antaa mainitut sopimusasetukset. Maaseuturahastosta osittain rahoitettavien tukimuotojen eli maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvien tukimuotojen osalta on sopimusasetuksella (*Tasavallan presidentin asetus Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) maksajaviraston tehtävien hoidosta Ahvenanmaan maakunnassa 133/2016*) siirretty toimivaltaa maksajavirastoasioissa maakunnalta valtiolle

(toimivaltainen viranomainen, maksajavirasto, maksajavirastotehtävien hoitaminen tietyiltä osin sekä todentamisviranomainen).

Itsehallintolain 59 a §:n 2 momentin mukaan, jos EU:ssa tehtävä päätös kokonaan tai osittain koskee EU:n yhteisen politiikan soveltamista Ahvenanmaalla, maakunnan hallitus muodostaa Suomen kannanoton sisällön siltä osin kuin asia muutoin itsehallintolain mukaan kuuluisi maakunnan toimivaltaan.

Itsehallintolain 59 b §:n mukaan silloin, kun päätetään EU:ssa tehtyihin päätöksiin liittyvistä Suomen toimenpiteistä lainsäädäntövalta ja toimivalta hallintoasioissa jakautuvat maakunnan ja valtakunnan välillä siten kuin itsehallintolaissa säädetään. Maakunnan ja valtakunnan viranomaisten tulee neuvotella keskenään, jos niiden toimenpiteet ovat toisistaan riippuvaisia. Jos jäsenvaltiossa voidaan päättää vain yhdestä toimenpiteestä sellaisessa hallintoasiassa, jossa sekä maakunnalla että valtakunnalla olisi itsehallintolain mukaan toimivaltaa, toimenpiteestä päättää valtakunnan viranomainen. Ennen päätöksentekoa asiasta on neuvoteltava maakunnan viranomaisen kanssa yhteisymmärrykseen pyrkien ja päätöksenteossa maakunnan viranomaisen näkökannat on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon. Edelleen, jos jäsenvaltio EU:n lainsäädännön [yhteisön oikeuden] mukaan voi nimetä vain yhden hallintoviranomaisen sellaisessa tilanteessa, jossa sekä maakunnalla että valtakunnalla olisi toimivaltaa, viranomaisen nimeäminen kuuluu valtakunnalle. Tämän viranomaisen sellainen päätös, joka muutoin kuuluisi maakunnan toimivaltaan, tulee tehdä maakunnan hallituksen esittämän kannan mukaisesti. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella on itsehallintolain 59 b §:n mukaan lisäksi oikeus olla yhteydessä komissioon sellaisissa maakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa, jotka koskevat EU:ssa tehtyjen päätösten toimeenpanoa maakunnassa.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kannanotot

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on tammikuussa 2019 toimittanut maa- ja metsätalousministeriölle näkemyksiään komission antamista asetusehdotuksista erityisesti koskien yhtä YMP:n strategiasuunnitelmaa, hallintoviranomaista, seurantakomiteaa ja rahoituskehystä.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus painottaa, että EU:n lainsäädäntöä on tärkeä muotoilla siten, että se on yhdenmukainen Suomen perustuslaillisten edellytysten kanssa yhteisön politiikkaa kansallisesti valmisteltaessa ja toteutettaessa Suomessa. Tästä näkökulmasta komission ehdotus vain yhdestä YMP:n strategiasuunnitelmasta jäsenvaltiota kohden on ongelmallinen, koska maakunnan hallitukselle on itsehallintolain mukaan annettava mahdollisuus muotoilla strategia maakunnan toimivalta-alueen rajoissa. Ahvenanmaan maakunnan hallitus katsoo, että EU:n lainsäädäntö tulee laatia siten, että yhdessä jäsenvaltiossa voidaan muotoilla useita YMP:n strategiasuunnitelmia.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus toteaa lisäksi, että myös komission ehdotus siitä, että jäsenvaltiot valitsevat vain yhden hallintoviranomaisen hallinnoimaan strategiasuunnitelmaa, on ongelmallinen itsehallintolain näkökulmasta. Itsehallintojärjestelmässä sekä lainsäädäntö- että hallintotoimivalta on jaettu täydellisesti. Alueella, jolla viranomaisella on toimivalta, kyseisellä viranomaisella on yksinomainen toimivalta kaikilla osa-alueilla lainsäädännöstä lainvalmisteluun, hallinnointiin, seurantaan, valvontaan ja rahoitukseen. Ahvenanmaan maakunnan hallitus ehdottaa sen vuoksi, että EU:n lainsäädäntöä muotoillaan siten, että hallintoviranomaisia voi olla useita jäsenvaltiota kohden tarkoituksena varmistaa mahdollisuus luoda Suomen kansallisia säännöksiä kunnioittava hallintojärjestelmä. Jos EU:n lainsäädäntöä

muotoillaan siten, että hallintoviranomaisia voi olla vain yksi jäsenvaltiota kohden, tästä voi aiheutua vaikeita juridisia ongelmia ohjelman toteutuksessa kansallisella tasolla, koska hallintoviranomaisella ei itsehallintolain perusteella ole juridisesti tarkasteltuna hallintotoimivaltaa Ahvenanmaalla. Lisäksi taloudellisia määräyksiä tulee sopeuttaa sen mahdollistamiseksi, että rinnakkaisia taloudellisia suunnitelmia voidaan soveltaa ja että sopiva strategian seurantajärjestelmä voidaan luoda usean seurantakomitean muodossa.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus tuo lisäksi kannanotossaan esiin sen, että maakunnan hallituksen kannanotot pitäisi sisällyttää Suomen neuvottelupositioihin ja että Suomen tulee tuoda ne esiin tulevilla neuvotteluissa.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on 14.5.2019 antamassaan lausunnossaan todennut, että U-jatkokirjeessä esitetty kuvaus YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta Ahvenanmaan maakunnan osalta vastaa sen näkemystä.

Ehdotusten vaikutukset

Itävallan ja Romanian muutosehdotukset

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus (asiakirjat 10103/19+ADD 1)

Taloudelliset vaikutukset

Muutosehdotuksilla ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Muut vaikutukset

- Vaikutukset hallinnolle

Ehdollisuuden hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukseen ehdotetun kosteikkojen ja turvemaiden suojelua koskevan vaatimuksen toimeenpanon lykkäysmahdollisuus vuoteen 2024 asti antaisi hallinnolle enemmän aikaa selvittää lohkokohtaisesti viljelylohkojen maalajit. Viljelykiertovaatimus olisi muutosehdotuksen mukaan mahdollista toteuttaa vaihtoehtoisesti viljelyn monipuolistamisvaatimuksella. Tämä helpottaisi valvontaa, koska viljelyn monipuolistamisvaatimusta voitaisiin valvoa kunkin vuoden osalta erikseen, kun taas viljelykierto edellyttäisi usealle vuodelle ulottuvaa valvontaa ja vaatimusten täyttymisen toteaminen tilanteissa, joissa kasvulohkojen rajat tai hallinta vaihtuvat, olisi monimutkaista.

Eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien vaatimusten ja eläintautien ilmoittamista koskevien vaatimusten poistaminen ehdollisuudesta vähentäisi hallinnon työtä, koska näiden vaatimusten laiminlyöntien seuraamuksia ei vietäisi ehdollisuuden järjestelmään. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin laiminlyönnit vaikuttaisivat edelleen jatkossakin tuotantoon sidottujen tukien ja eläinten hyvinvointikorvauksen järjestelmiin.

Ehdotettu mahdollisuus käyttää komission ravinteiden kestävä käytön välineen sijaan muuta vastaavaa välinettä yksinkertaistaisi uudistuksen toimeenpanoa.

Korvaustason määrittäminen II pilarin ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden ja eläinten hyvinvointitoimenpiteiden korvaustasoissa olisi muutosehdotuksen myötä joustavampaa kuin komission alkuperäisessä ehdotuksessa.

Muutosehdotusten mukainen liikkumavara riskinhallintavälineissä mahdollistaisi enemmän harkintaa jäsenvaltiolle, millä tavalla riskienhallinta toteutettaisiin. Riskinhallintavälineiden osalta muutosehdotusten mukainen liikkumavara riskienhallinnan toteuttamisessa mahdollistaisi määrärahojen vapaamman kohdentamisen.

- Vaikutukset toimijoille

Ehdollisuutta koskevien muutosehdotusten osalta toimijoiden kannalta merkittävimpiä olisivat paljaan maan kiellon muuttaminen maanpeitteen vähimmäisvaatimukseksi. Tiukan paljaan maan kiellon sijaan ehdotettu maanpeitteen vähimmäisvaatimus antaisi viljelijöille paremmat mahdollisuudet tavanomaisiin viljelytoimiin esimerkiksi savimailla. Ehdotetut muutokset ei-tuotannollisten alojen osuuteen antaisivat jäsenvaltion niin päättäessä viljelijöille enemmän valinnanmahdollisuutta vaatimuksen toteuttamiseen. Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin ja eläintautien ilmoittamista koskevien vaatimusten poistaminen ehdollisuudesta yksinkertaistaisi ehdollisuuden vaatimuksia ja vähentäisi näiden laiminlyönneistä aiheutuvia tukivähennyksiä.

- Ympäristövaikutukset

Tiukan paljaan maan kiellon sijaan ehdotettu maanpeitteen vähimmäisvaatimus heikentäisi maaperän suojelua verrattuna komission ehdotukseen, mutta toisaalta se saattaisi parantaa maaperän tilaa verrattuna nykytilanteeseen riippuen vaatimuksen toimeenpanosta. Ehdotettu mahdollisuus toimeenpanna ehdollisuuden viljelykiertovaatimuksen sijaan viljelyn monipuolistamisvaatimus vähentäisi vaatimuksen positiivisia ympäristövaikutuksia, koska viljelykierto parantaa maaperän laatua enemmän kuin vuosittainen viljelyn monipuolistamisvaatimus. Kosteikkojen ja turvemaiden suojelua koskevan vaatimuksen toimeenpanon mahdollinen lykkäys vuoteen 2024 siirtäisi vaatimuksella saavutettavia ympäristöhyötyjä muutamalla vuodella.

Horisontaaliasetus (asiakirja 10135/19)

Taloudelliset vaikutukset

Muutosehdotuksissa on ehdotettu rahoituskurin kynnsarvon säilyttämistä nykykauden mukaisessa 2000 euron rajassa. Tämä ei muuttaisi nykykauden suhteen vaikutusta tukien jakautumisessa jäsenvaltioiden tai viljelijöiden välillä, mutta komission ehdotuksessa kynnsarvoa ei ole. Toisaalta rahoituskurin käyttö on itsessään keino, jota ei ensisijaisesti käytettäisi vaan ainoastaan välttämättömän tarpeen mukaan. Tällöin taloudellisen vaikutuksen arvioiminen etukäteen on vaikeaa. Romania oli puheenjohtajakaudellaan nostanut asiakohdan rahoituskehysneuvottelun asiakohdaksi.

Suurimmat suorat ja epäsuorat taloudelliset vaikutukset horisontaaliasetuksen osalta liittyisivät tietojärjestelmien kehittämiseen. Tietojärjestelmien kustannukset tulisivat olemaan kertaluontoisia sekä vuosittaisia toimeenpanokustannuksia. Pinta-alamonitoroinnin toimeenpanoon ehdotetaan siirtymäaikaa. Muutosehdotuksessa ehdotetaan monitoroinnin toteuttamisvelvoitetta osana yhdenmukaista hallinnointi- ja valvontajärjestelmää vuodesta 2024 eteenpäin. Muutosehdotus ei sinällään poistaisi velvoitetta ottaa käyttöön vielä täsmentymättömällä tavalla pinta-alamonitorointia, mutta antaisi toivottua siirtymäaikaa, jolloin toimeenpano olisi siirtymäajan puitteissa mahdollista toteuttaa. Muutosehdotus myös lyhentäisi datan säilytysvelvollisuutta kymmenestä seitsemään vuoteen. Kyseessä on aineisto, joka syntyy vuosittaisista tuotosta ja muista seurantatiedoista, jotka liittyvät kiinteästi YMP:n strategiasuunnitelman

etenemisen seurantaan. Aineiston säilytysvelvollisuuden lyhennys voisi helpottaa aineiston hallinnointia.

Muut vaikutukset

- Vaikutukset hallinnolle

Muutosehdotukset eivät käytännössä muuta sitä, että horisontaalasetuksen voimaantulon myötä erityisesti maataloustukirahaston pinta-ala- ja eläinperusteisten toimenpiteiden valvontaa ja seuraamuksia koskeva kansallinen lainsäädäntö kasvaisi merkittävästi, koska näistä asioista on aiemmin säädetty hyvin yksityiskohtaisesti EU:n lainsäädännössä. Muutosehdotukset ovat pääosin täsmentäviä, teknisiä ja vain joiltain osin niillä on vaikutusta hallintoon ja toimijoihin. Vaikutukset hallintoon ja toimijoihin horisontaalasetuksen osalta riippuvat YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksesta, koska useassa kohdassa raportointi- ja seurantavelvoitteista säädetään ensisijaisesti YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksessa ja niihin liittyvien puutteiden aiheuttamista prosesseista ja seuraamuksista horisontaalasetuksessa.

Muutosehdotus mahdollisuudesta käyttää sikarekisteriä tukihallinnoinnin välineenä voi tuoda toivottua yksinkertaistamista, koska olemassa olevaa rekisteriä voitaisiin käyttää tukijärjestelmissä hyödyksi.

Muutosehdotus, jonka mukaan monitoroinnilla havaittujen ehdollisuuden vaatimusten laiminlyönnit, voisi kohdentaa pelkästään ehdollisuuden valvontaotannassa (1 %) oleviin tuensaajiin, vähentäisi hallinnon työtä ja kustannuksia, kun monitorointivalvonnan epäselviä ehdollisuuden tapauksia ei tarvitsisi selvittää kuin vain ehdollisuuden valvontaotannassa olevilta tiloilta. Hallinnollista työtä vähentäisi myös mahdollisuus jättää ehdollisuuden laiminlyönnin hallinnolliset seuraamukset määräämättä pienten tilojen tukijärjestelmään kuuluville tiloille tai tiloille, joille on maatalousmaata vähemmän kuin [x] hehtaaria. Myös useat muut ehdotetut ehdollisuuden valvonnan ja seuraamusten muutokset vähentäisivät hallinnon työtä ja kustannuksia.

- Vaikutukset toimijoille

Useat ehdotetuista ehdollisuuden valvonnan ja seuraamusten muutoksista saattaisivat vähentää tuensaajille aiheutuvia tukivähennyksiä vaatimusten laiminlyöntitapauksissa.

Jos ehdollisuuden laiminlyöntien seuraamusten muutos tarkoittaisi sitä, että ehdollisuuden seuraamuksia määrättäisiin vain ehdollisuuden valvontaotannassa oleville tuensaajille eikä muissa valvonnoissa oleville tuensaajille, saattaisi se vähentää joidenkin viljelijöiden kiinnostusta toteuttaa korjaavia toimia

- Ympäristövaikutukset

Muutosehdotuksilla ei ole merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Markkinajärjestelyasetus (asiakirja 7451/1/19 REV 1)

Muutosehdotusten merkittävin Suomea koskeva vaikutus on Etelä-Suomen kansallisen tuen maksamisen mahdollistaminen vuoteen 2027 saakka.

Komission alkuperäiset ehdotukset

Tässä osiossa on kuvattu komission ehdotusten vaikutuksia. Aiemmin U-kirjelmässä esitettyjä vaikutuksia on tarpeen mukaan tarkennettu.

Taloudelliset vaikutukset

Komission ehdotuksessa vuosien 2021—2027 rahoituskehyksistä ehdotetaan, että yhteisen maatalouspolitiikan rahoitus pienenee tulevilla kehyskaudella nykyiseen verrattuna. Ehdotuksen mukaan säilytettäisiin kaksi erillistä rahastoa; maataloustukirahasto ja maaseudun kehittämisrahasto. Asetusehdotukset sisältävät ehdotuksen jäsenvaltioittain jaettavasta rahoituksesta edellä mainituista rahastoista maatalouden suoriin tukiin ja maaseudun kehittämiseen. Edellisistä kausista poiketen komissio julkaisi myös maaseudun kehittämisrahaston jäsenvaltiokohtaisen allokaation samaan aikaan asetusehdotusten kanssa.

Suomelle ehdotetaan 3 578 miljoonan euron rahoitusta suoriin tukiin ja 2 044 miljoonan euron rahoitusta maaseudun kehittämiseen käyvin hinnoin esitettynä vuosille 2021—2027. Kiintein vuoden 2018 hinnoin suorien tukien osalta tämä tarkoittaisi 3 179 miljoonaa euroa ja maaseudun kehittämiseen 1 816 miljoonaa euroa.

Suomen kannalta ehdotus tarkoittaisi tulevalle kaudelle yhteensä 1 173 miljoonan euron leikkausta kiintein vuoden 2018 hinnoin nykykauden EU-rahoitukseen verrattuna.

Maatalouden suoriin tukiin kohdistuisi 85 miljoonan euron (-2,3 prosenttia), ja maaseudun kehittämisrahoitukseen 336 miljoonan euron (-14,1 prosenttia) leikkaus (käyvin hinnoin). Vastaavasti kiintein (vuoden 2018) hinnoin ilmaistuna tämä tarkoittaisi suoriin tukiin 15 prosentin ja maaseudun kehittämisen rahoitukseen 25,2 prosentin leikkausta.

Maaseudun kehittämisrahastoon ehdotuksessa kohdistuisi suhteellisesti suurempi leikkaus kuin maataloustukirahastoon. Suomen saamasta suhteellisesti suuremmasta maaseuturahoituksen osuudesta seuraa se, että ehdotuksen taloudelliset vaikutukset olisivat erittäin merkittäviä. Suorien tukien osalta Suomelle kohdistetut suhteelliset leikkaukset olisivat merkittäviä, mutta pienempiä kuin maaseudun kehittämisrahaston.

Maaseudun kehittämisrahaston ja maataloustukirahaston leikkaukset tarkoittaisivat noin 168 miljoonan euron vähennystä vuosittaisessa EU-rahoituksessa kiintein vuoden 2018 hinnoin.

Ehdotuksen vaikutusta voidaan kuvata suhteuttamalla sitä maatalouden yrittäjätuloon Suomessa. Viljelijätuet ja korvaukset muodostavat noin neljä viidesosaa yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksen käytöstä Suomessa. Suomen korkean kustannustason vuoksi tuotantokustannukset ylittävät markkinoilta saatavat tuotot, jolloin tukimäärän aleneminen tarkoittaisi lähes saman suuruista yrittäjätulon pienenemistä ainakin lyhyellä aikavälillä.

Suomessa vuosina 2015—2016 Luonnonvarakeskuksen kannattavuuskirjanpitoaineiston mukaan maatalouden yrittäjätulo kokonaistasolla on ollut alle 500 miljoonaa euroa vuodessa. Kokonaistasolla tarkasteltuna ehdotuksen taloudelliset vaikutukset pelkästään maataloudessa voisivat tarkoittaa yli kymmenen prosentin yrittäjätulon alenemista lyhyellä aikavälillä.

Ehdotuksen mukaan 40 prosenttia yhteisen maatalouspolitiikan jäsenvaltioittain kohdistetusta rahoituksesta pitää kohdistua ilmastotavoitteita edistäviin toimiin.

Asetusehdotuksen mukaan laskennassa voitaisiin huomioida 40 prosenttia perustulotuen, uudelleenjakotuen sekä luonnonhaittaan liittyvien sitoumusten rahoituksesta. Rahoituksesta ilmasto- ja ympäristösitoumuksiin sekä suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmistä voitaisiin vastaavasti huomioida sata prosenttia.

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus

Tällä hetkellä suorია tukia varten on olemassa tukioikeusjärjestelmä. YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen myötä valtioilla olisi mahdollisuus luopua tukioikeusjärjestelmästä, jolloin suorია tukia myönnettäisiin tukikelpoisten hehtaarien perusteella. Tukioikeusjärjestelmästä luopuminen tehostaisi merkittävästi suorien tukien myöntämistä, vähentäisi hallinnollisia kustannuksia ja olisi tukien hakijalle yksinkertaisempi.

Jäsenvaltio voisi kuitenkin halutessaan myös säilyttää tukioikeusjärjestelmän. Jos EU:n suorien tukien saamiseksi jatkossakin tarvittaisiin tukioikeuksia, tukioikeuksien hallinnoimiseksi tulisi rakentaa kokonaan uusi tukioikeusrekisteri, koska nykyinen järjestelmä on teknisesti vanhentunut. Sen perustamiskustannuksen on arvioitu olevan noin 3,5 miljoonaa euroa ja lisäksi kustannuksia aiheutuisi tarvittavista henkilöresursseista.

Uuden suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän toimeenpano lisäisi hallinnon kustannuksia. Pakollisten riskinhallintavälineiden toimeenpano aiheuttaisi uusia kustannuksia ja tehtäviä hallinnolle. Kustannusten ja tehtävien määrä riippuisi siitä, millaisia tukitoimenpiteitä otettaisiin käyttöön. Asetus mahdollistaisi monenlaiset vaihtoehdot. Lisäksi riskinhallintavälineiden rahoitusosuuksiin tulisi varata tarvittava rahoitus.

Horisontaaliasetus

Suurimmat suorat ja epäsuorat taloudelliset vaikutukset horisontaaliasetuksen osalta liittyisivät tietojärjestelmien kehittämiseen. Tietojärjestelmien kustannukset tulisivat olemaan kertaluontoisia sekä vuosittaisia toimeenpanokustannuksia.

Muita taloudellisia vaikutuksia koituisi takaisinperimättömistä tuista, joiden osalta kustannusten voi olettaa vähenevän. Nykyisen jäsenvaltion ja komission jaetun (50/50) vastuun merkitys takaisinperimättömissä määrissä on ollut nouseva (varainhoitovuonna 2016 maataloustukirahastossa 19 000 euroa ja maaseuturahastossa 4600 euroa, varainhoitovuonna 2017 maataloustukirahastossa 52 000 euroa ja maaseuturahastossa 39 000 euroa sekä varainhoitovuonna 2018 maataloustukirahastossa 29 000 euroa ja maaseuturahastossa 35 000 euroa). Komissio on vastannut tällä määrällä takaisinperimättä jääneistä EU-osuuden määristä ja käytännössä EU-osuutta ei ole saatu takaisinperittyä kaksinkertaisesta määrästä.

Komissiolle on esitetty lisäkysymyksiä asetusehdotuksesta. Komission vastausten mukaan jäsenvaltion palautusvelvollisuus komissiolle puolta (50) vastaavasta takaisinperimättämistä määrästä poistuisi. Tällöin Suomen palautusvelvollisuus komissiolle takaisinperimättömistä määristä vastaavasti poistuisi. Jos komission tulkinta takaisinperinnän periaatteista kuitenkin muuttuisi, jäsenvaltion vastuun mahdollisella lisääntymisellä olisi siten edellä kuvatun suuruusluokan mukainen taloudellinen vaikutus. Koska komission lähtökohta näyttäisi lisäksi olevan se, että vain takaisinperityt maataloustukirahastoa koskevat määrät on palautettava komissiolle, ei takaisinperimättömien määrrien jaetulla vastuulla olisi enää vastaavaa merkitystä kuin

tilanteessa, jossa jäsenvaltion tuli palauttaa takaisinperintöpäätöksen alainen tuki riippumatta siitä, onko jäsenvaltio saanut perittyä tuen vai ei. Komission tulkinnasta riippumatta saavutettaisiin vähintään yksinkertaistamishyötyjä raportointivelvoitteiden ja takaisinperintäluettelon tarkastamisvelvollisuuden poistumisen myötä.

Rahoituskurin palautuksen taloudellinen vaikutus oli Suomessa hieman alle 6 miljoonaa euroa varainhoitovuodelta 2018 eli tämä määrä palautetaan viljelijöille erillisenä maksatuksena viimeistään syksyllä 2019. Vanhan rahoituskauden viimeisenä vuonna palautusta ei tehtäisi, vaikka kriisivarausta ei olisi käytetty.

Markkinajärjestelyasetus

Markkinajärjestelyasetuksen muuttamisella ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia Suomelle.

Muut vaikutukset

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus

- Vaikutukset hallinnolle

Suomessa tukioikeuksista luopuminen tarkoittaisi sitä, että uutta tietojärjestelmää tukioikeuksien hallinnoimiseksi ei tarvitsisi rakentaa. Pois jäisivät myös selvittelyt tukioikeuksien omistuksista ja niiden siirroista, mitkä ovat työllistäneet hallintoa merkittävästi. Jos EU:n suorien tukien saamiseksi jatkossakin tarvittaisiin tukioikeuksia, tukioikeuksien hallinnoimiseksi tulisi rakentaa kokonaan uusi tukioikeusrekisteri. Tosiasiallisen viljelijän toteaminen laadittavan määritelmän mukaisesti tulisi työllistämään hallintoa.

Tukien alentamisen osalta asetusehdotuksessa ehdotettu työvoimaan liittyvien kustannustekijöiden laskentamalli olisi hallinnollisesti raskas. Ehdotettu malli lisäisi hallinnon kustannuksia sekä edellyttäisi merkittäviä muutoksia tietojärjestelmiin. Uudelleenjakotukea ei ole ollut käytössä Suomessa. Uusi tukielementti aiheuttaisi hallinnollisia kustannuksia sekä edellyttäisi tietojärjestelmämuutoksia.

Ehdollisuus yksinkertaistaisi hallintoa siltä osin, kun sillä korvattaisiin kaksi nykyistä järjestelmää: täydentävät ehdot ja viherryttämistuki. Kuitenkin uuden suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän eli niin sanotun ekojärjestelmän perustaminen lisäisi hallintokustannuksia.

Uusien ehdollisuuden vaatimusten toimeenpano lisäisi hallintokustannuksia. Erityisesti kestävä ravinteiden käytön välineen luominen ja ylläpitäminen sekä viljelykierron säännösten toimeenpano aiheuttaisivat huomattavasti uusia kustannuksia hallinnolle, samoin lohkojen maalajien selvittäminen kosteikkojen ja turvemaiden suojelua koskevan vaatimuksen toimeenpanoa varten.

Arvioinnin ja komission suorittaman tuloksellisuusarvioinnin osalta ehdotus antaisi enemmän joustoa jäsenvaltiolle suunnitella arviointikokonaisuudet niin, että ne ovat tarkoituksenmukaiset. Asetusehdotus tällaisenaan voisi vähentää hallinnollista taakkaa, kun määrämuotoisuudesta luovutaan. Toisaalta jäsenvaltion vastuu siitä, että arvioinnit tehdään ja ne vastaavat tarkoitustaan korostuisi. Asetusehdotuksen liitteenä olevia vaikuttavuus-, tulos- ja tuotosindikaattoreita on tarpeen analysoida vielä tarkasti, koska ne ovat perusta kaikkeen arviointiin.

- Vaikutukset toimijoille

Toimijoille tukioikeuksista luopuminen toisi hallinnollisen taakan keventämistä. Olisi selkeätä, että tuet kohdistuisivat sille, jolla on peltoala hallinnassaan.

Nuorten viljelijöiden täydentävä tulotuki antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden kohdentaa osa suorista tuista nuorille viljelijöille ja siten kannustaa nuoria viljelijöitä tilanpidon aloittamisvaiheessa.

Tukien alentaminen olisi selkeä lisärajoite verrattua nykyiseen tilanteeseen. Tukien alentaminen heikentäisi tilojen kannattavuutta erityisesti suurilla tiloilla, mutta AB-alueella jo keskisuurilla nauta-, lypsykarja-, lammas- ja vuohitiloilla. Maatalouden heikossa kannattavuustilanteessa tukien alenemisen vaikutus voisi tilakohtaisesti olla erittäin merkittävä. Työvoimaan liittyvien kustannustekijöiden huomioon ottaminen ennen tukien alentamista parantaisi tilannetta työvoimavaltaiten kotieläintilojen kohdalla jossain määrin. Työvoimaan liittyvien kustannustekijöiden osalta asetusehdotuksessa ehdotettu laskentamalli lisäisi viljelijän hallinnollista työtä.

Uudelleenjakotuki voisi parantaa pienten ja keskisuurten tilojen kannattavuutta.

Ehdollisuuden uusista vaatimuksista aiheutuisi maatalousyrittäjille lisää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Lisäkustannukset heikentäisivät entisestään muutoinkin huonoa maatalouden kannattavuutta. Osa uusista vaatimuksista kuuluu nykyisin Suomessa II pilarin ympäristökorvaukseen, joten nämä vaatimukset on Suomessa toteutettu laajasti. Erona ehdollisuuteen on se, että ympäristökorvauksen kautta toimenpiteistä aiheutuneet lisäkustannukset on voitu korvata viljelijöille. Koska kyse olisi vuosittain muodostuvista kustannuksista, ne rasittaisivat viljelijöiden taloutta jatkuvasti. Niille viljelijöille, jotka eivät nykyisin ole sitoutuneet ympäristökorvaukseen, näiden vaatimusten sisällyttäminen ehdollisuuteen aiheuttaisi uutta hallinnollista taakkaa.

Lisäksi osa ehdollisuuden vaatimuksista rajoittaisi normaalien maatalouskäytäntöjen toteuttamista. Esimerkiksi, jos paljaan maaperän kieltä estäisi syysmuokkauksen, aiheuttaisi se ongelmia erityisesti savimaiden viljelylle, koska kevätkyntö ei sovellu savimaille.

Uuden suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän eli niin sanotun ekojärjestelmän käyttöönotto kohdentaisi osittain suoria tukia tähän tukeen sitoutuville viljelijöille korvauksena ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän toimien toteuttamisesta. Vastaavasti suorien tukien perustulotukea vähennettäisiin, mikä heikentäisi entisestään maatalouden kannattavuutta. Pitkällä aikavälillä esimerkiksi maan kasvukuntoa parantavat toimenpiteet voisivat toisaalta lisätä tuottavuutta.

I pilarin ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän eli niin sanotun ekojärjestelmän ja II pilarin maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden tulee ylittää vaatimuksiltaan perustaso, johon luetaan ehdollisuuden vaatimukset, maatalousmaan säilyttämisen vaatimus sekä lannoituksen ja kasvinsuojeluaineita koskevan lainsäädännön tarkoituksenmukaiset vähimmäisvaatimukset. Ekojärjestelmässä ja II pilarin ympäristö-ilmastokorvausjärjestelmässä ei saa rahoittaa samanlaisia vaatimuksia. Vapaaehtoisista toimenpiteistä kiinnostuneet viljelijät saattavat kokea ehdollisuuden, ekojärjestelmän, vähimmäisvaatimusten ja II pilarin ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden samoihin tavoitteisiin pyrkivän ehtohierarkian monimutkaisena ja vaikeana ymmärtää.

Maatalouden investointituki antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden kannustaa tuottajia kilpailukykyä lisäävien ja uuden teknologian käyttöön ottoa edistävien investointien tekemiseen. Samalla voitaisiin erityisesti huomioida esimerkiksi energiatehokkuuden parantaminen ja ympäristön tilan edistäminen investointien avulla. Säännökset mahdollistaisivat monen tyyppisten investointien tukemisen. Investointitukeen kelpaamattomien investointien ja kustannusten määrittely tyhjentävästi YMP:n strategiasuunnitelmaan saattaisi olla haasteellista etenkin maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan osalta, koska se kattaisi useita eri toimialoja.

Ehdotus antaisi mahdollisuuden parantaa maaseudun toimintaympäristöä. Erityisesti laajakaistayhteyksien (kyläverkot) ja digitalisaation edistäminen lisäisi maaseudun elinvoimaisuutta.

Riskinhallintavälineiden toimeenpano voisi aiheuttaa kustannuksia vakuutusyhtiöille sekä viljelijöille. Uusia tehtäviä ja kustannuksia syntyisi vakuutusyhtiöille, jos tukitoimenpiteeksi valikoituisi vakuutusten tukeminen. Viljelijöiden keskinäisten rahastojen tukemisen edellytyksenä taas olisi, että viljelijät itse hallinnoivat keskinäistä rahastoa, jota tuettaisiin ja josta maksettaisiin korvauksia siihen liittyneille viljelijöille.

Ehdotus antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden vahvistaa paikallisten toimijoiden osallistumista ja työtä maaseudun elinvoimaisuuden kasvattamiseksi painottamalla Leader-toimintatapaa. Ehdotus mahdollistaisi hallinnollisen taakan vähentämisen toimien toteuttajille. Hallinnollinen taakka on ollut erityisesti pienille hankkeille ja maaseudun kehittämistä toteuttaville pienille yhdistyksille, yrityksille ja muille yhteisöille useissa tilanteissa kohtuuttoman suuri.

- Ympäristövaikutukset

Asetusehdotus kiinnittää entistä suurempaa huomiota ilmasto- ja ympäristöasioihin ja ohjaisi viljelykäytäntöjä ympäristön kannalta myönteisemmän vaihtoehdon kannalle.

Viljelijätukien täysimääräisen saannin edellyttämällä ehdollisuuden vaatimuksilla olisi merkitystä kestävä ja vastuullisen maataloustuotannon edistämiseksi. Ehdollisuuteen sisältyisi nykyistä enemmän ympäristö- ja ilmastovaatimuksia, mikä parantaisi mahdollisuutta maatalouden ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseen vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä, parantamalla maaperän laatua, vähentämällä eroosiota ja ravinnehuuhtoutumista sekä säilyttämällä luonnon monimuotoisuutta. Vaikutuksen suuruus riippuisi paljolti siitä, mikä olisi vaatimusten sisältö.

Viljelykiertovaatimuksen arvioidaan parantavan maaperän laatua enemmän kuin nykyisen viherryttämistuen viljelyn monipuolistamisvaatimuksen. Ravinteiden kestävä käytön välineen käyttöönotto parantaisi viljelijöiden tietoisuutta ravinteiden ympäristöystävällisestä käytöstä, koska välineeseen sisältyisi ravinnetaseen laskenta. Muutoin välineellä ei Suomessa juurikaan olisi vaikutuksia suhteessa nykytilanteeseen, koska lähes 90 prosenttia viljelijöistä on sitoutunut maatalojen ympäristökorvausjärjestelmään, jonka yhtenä vaatimuksena on ravinteiden käytön seuranta. Ehdotus antaisi hyvät välineet peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden ja eroosiontorjunnan hyvän tason säilyttämiseen. Ehdotus vähimmäisosuudesta ei-tuotannollisia aloja ei välttämättä lisäisi luonnon monimuotoisuutta nykytilanteeseen verrattuna, koska jo nykyisin viherryttämistuessa on ekologisen alan vaatimus. Vaatimus kosteikkojen ja turvemaiden suojelusta vähentäisi kosteikoilta ja turvemailta tulevia kasvihuonekaasupäästöjä.

Osalla ehdollisuuden vaatimuksista voisi positiivisten vaikutusten lisäksi olla myös ympäristön tilaa heikentäviä vaikutuksia, esimerkiksi viljely ilman maanmuokkausta voi lisätä liukoisen fosforin huuhtoutumisriskiä vesistöihin pitkällä aikavälillä. Pysyvän nurmen vaatimus puolestaan on lisännyt nurmien kyntöä, koska osa viljelijöistä pyrkii välttämään pysyvän nurmen merkintää ja sen vuoksi päättää nurmikasvuston normaalia aiemmin. Niiden viljelijöiden osalta, jotka pysyvän nurmen vaatimuksesta huolimatta eivät päästä nurmikasvustoa aiemmin kuin ilman vaatimusta, vaatimus vähentäisi kasvihuonekaasupäästöjä erityisesti eloperäisillä mailla ja vaikuttanee myönteisesti maaperän hiilen säilymiseen kivennäismailla.

Uuden suorien tukien ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän käyttöönotto lisäisi suorien tukien kohdentamista ilmasto- ja ympäristötavoitteen edistämiseen ja lisäisi siten ilmastolle ja ympäristölle suotuisien toimien soveltamista. Tässä vaiheessa on vaikea arvioida, mitkä vaikutukset järjestelmällä olisi Suomessa. Nykytilanteessa suurin osa suomalaisista viljelijöistä on sitoutunut II pilarin maatalouden ympäristökorvausjärjestelmään, jonka kautta on tuettu vastaavan tyyppisiä toimenpiteitä.

Asetusehdotus edellyttäisi jäsenvaltion toteuttavan II pilarin vapaaehtoisia ympäristö-ilmastotoimenpiteitä, joiden toteuttamisesta maksetaan tuensaajalle korvaus. Toimenpiteet voivat liittyä kaikkiin asetuksen ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin, kuten vesistöjen suojelu, ilmanlaatu, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä luonnon monimuotoisuuden ja geneettisen monimuotoisuuden parantaminen. Asetusehdotus mahdollistaisi monenlaiset tarveanalyysissä todettuihin tarpeisiin ja erilaisille tuensaajille laadittavat ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet mukaan lukien luonnonmukaisen tuotannon tukemisen. Vapaaehtoiset ympäristö-ilmastotukijärjestelmät ovat Suomessa perinteisesti olleet tuensaajien keskuudessa suosittuja.

I- ja II-pilarin ympäristö- ja ilmastotoimien yhteensovittaminen vaatii huolellista suunnittelua, jottei kokonaisuudesta aiheudu ristiriitaisia ympäristövaikutuksia.

Maatalouden investointituella voitaisiin tukea ympäristön tilaa parantavia investointeja ja osaltaan täyttää ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden rahoitukseen asetettuja velvoitteita.

Asetusehdotus sisältää kokonaisuudessaan ilmastolle ja ympäristölle myönteisiä toimenpiteitä. Asetusehdotus antaisi jäsenvaltiolle laajat mahdollisuudet luoda ympäristö- ja ilmastotoimenpiteitä YMP:an. Lisäksi se velvoittaisi jäsenvaltiota käyttämään 30 % maaseudun kehittämisvarojen rahoituksesta näihin toimenpiteisiin.

Horisontaaliasetus

- Vaikutukset hallinnolle

Hallinnolle haastetta toisi pakollinen pinta-alamonitorointi, koska se olisi täysin uusi menetelmä, joka ei ole täysimääräisesti käytössä vielä missään jäsenvaltiossa.

Pinta-alamonitorointijärjestelmä olisi automaattinen datan keräämisjärjestelmä satelliittiaineistosta. Sen pakollinen käyttökohde olisi tuloksellisuuden seuranta ja arviointi. Fokuksena olisi tuotosindikaattorien luotettava raportointi pinta-aloittain, esimerkiksi suorista tuista sekä ilmasto- ja ympäristösitoumuksista ja ehdollisuuden soveltamisalasta. Pinta-alamonitorointia voitaisiin käyttää vapaasti moniin muihin tarkoituksiin, kuten viljelijän tukena ehtojen täyttämässä paremman tuloksellisuuden saavuttamiseksi ja valvonnassa.

Kun pinta-alamonitorointia olisi todennäköisesti tarkoituksenmukaista käyttää myös valvontaan, pinta-alamonitoroinnin ja muun valvontaotannan yhdistäminen EU:n lainsäädännöstä suoraan tulevaan ehdollisuuden valvontamäärään aiheuttaisi kahden erilaisen valvontajärjestelmän ylläpitämisen ja soveltamisen. Samoin muut ehdollisuuden suoraan sovellettavat säännökset, jotka poikkeavat muista pinta-ala- ja eläinperusteisten toimenpiteiden menettelystä aiheuttaisivat lisätyötä muun muassa tietojärjestelmien rakentamisessa. Monitorointivalvonnalla ei voitaisi valvoa juurikaan ehdollisuuden vaatimuksia, vaan suuri osa niistä jouduttaisiin tarkastamaan perinteisellä paikan päällä tehtävällä valvonnalla. Erillisten valvontajärjestelmien ylläpidosta aiheutuisi lisäkustannuksia.

Tuotoksia ja tuloksia todentavan tietosisällön oikeellisuuden ja laadun merkitys olisi jatkossa entistäkin korostetumpi. Tietojärjestelmien rakentaminen tulisi ylipäätään olemaan haastavaa ja resursseja vaativaa, jotta tuloksellisuuskertomuksen edellyttämät oikeellisuus- ja tiedon säilytysvaatimukset pystytään täyttämään. Haastetta toisi myös komission edellyttämät yhdenmukaisuudet komission järjestelmien kanssa, jotta tieto voidaan syöttää suoraan komission järjestelmään sekä vaatimukset tietojen muun muassa kasvulohkokohtaisesta laskennasta ja jäljittämisestä. Asetusehdotukset ja uusi tulosperusteinen toimintamalli toisivat mukanaan merkittäviä tarpeita muuttaa tietojärjestelmiä ja prosesseja ja investoida niihin. Viljelijätukien hallinnossa käytettävässä yhdennyssä hallinto- ja valvontajärjestelmässä (IACS) siirrytään valvonta- ja seuraamusperusteisuudesta tukemaan parempaa tuloksellisuutta.

Uuden horisontaalasetuksen myötä mahdolliseksi tulisi myös hakemuksettoman järjestelmän hyödyntäminen pinta-alatuissa. Hakemukseton järjestelmä olisi vapaaehtoinen. Se mahdollistaisi kaiken tiedon ja datan yhdistämisen hakuprosessissa hallinnollisen taakan vähentämiseksi viljelijälle ja käsittelyn nopeuttamiseksi hallinnolle. Järjestelmän myötä työvirta muuttuisi. Tässäkin siirryttäisiin pois valvonta- ja seuraamusperusteisuudesta tukemaan parempaa tuloksellisuutta.

Peltolohkorekisterin päivitys perustuisi edelleen määrävälein tehtävään päivitykseen, ja laadukkaan rekisterin ylläpitäminen on entistä tärkeämpää, koska tavoitteena on luopua kokonaan paikan päällä tehtävistä pinta-alamittauksista. Näin ollen pinta-alat muodostuisivat ja niitä ylläpidettäisiin ainoastaan peltolohkorekisterissä. Vuosittaisella pinta-alamonitoroinnilla saataisiin indikaatioita ajantasaistuksen tarpeesta, mutta pinta-alan määrittämiseen pinta-alamonitoroinnissa käytettävät satelliittiaineistot ovat liian karkeita.

Laadunvarmennukset tulisivat tulevaisuudessa kattamaan peltolohkorekisterin lisäksi myös pinta-alamonitorointi- ja paikkatiedon sisältävän hakemusjärjestelmän. Näihin olisi siten syytä käyttää resursseja ja määrärahoja, koska puutteellisen laadun seurauksena voi pahimmillaan olla maksujen keskeyttäminen tai rahoitusoikaisu.

Keskeinen haaste olisi tuloksellisuuden vuosittainen todentaminen luotettavan raportoinnin perustaksi, erityisesti maatalouden ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa tukevien toimintojen ja käytäntöjen soveltamisesta maatalousmaalla. Edelleen kehittämistä vaatisi kasvulohkokohtaisen tiedon tuottaminen komissiolle ja julkaiseminen suurelle yleisölle paikkatietona ja todennäköisesti myös siten, että tiedosta selviää, mitä seurantamittaria (indikaattoria) mikäkin lohko palvelee.

Valvonnan toteuttaminen olisi tulevaisuudessa jäsenvaltion itse määrittämien menetelmien mukaista ehdollisuutta lukuun ottamatta. Vaatimuksena olisi kuitenkin

muun muassa se, että EU:n taloudelliset edut suojataan, komissiolle ilmoitetut menot vastaavat tuotosta ja hallintojärjestelmä on toimiva.

Vaikka pinta-alamonitorointi sekä kansalliset linjaukset valvontamääristä ja seuraamuksista toissijaisuusperiaatteen lisääntymisen myötä mahdollistavat pitkällä tähtäyksellä kustannussäästöjä paikan päällä tehtävän valvonnan vähentyessä ja siihen käytettävän ajan lyhentyessä, sisältyisi näihin merkittävä määrä kustannuksia aiheuttavia investointitarpeita. Paikkatiedon sisältävien valokuvien ja muiden lisätietojen vastaanotto-, käsittely- ja varastointijärjestelmä, tuenhakijoiden ennakkovarointijärjestelmä, satelliittikuvatulkinnan tietojärjestelmä (kuvien prosessointi, laskenta ja automaattinen luokittelu), joka kytkee monitorointituloksen tukihaku- ja laskentatietoon, aiheuttaisivat monitoroinnin suurimmat kustannukset valvonnassa. Vaikka pitkällä tähtäimellä paikalla tehtävien valvontojen määrä voisi laskea, valvontakäyntien määrä saattaisi nousta alussa ennen kuin järjestelmä vakiintuu. Myös lisääntyvät laaduntarkastusvaatimukset aiheuttaisivat kustannuksia. Tarkempi kustannusten arviointi on tällä hetkellä käytännössä mahdotonta, koska vielä ei ole kokonaisnäkemystä siitä, mitä toimenpiteitä tullaan ottamaan käyttöön, mitkä ovat niille asetetut tukikelpoisuusehdot ja ovatko ne monitoroitavissa ja mitä kaikkea prosessi tulee sisältämään. Myöskään muiden tietojärjestelmätarpeiden kustannusten arviointi ei ole tällä hetkellä mahdollista uuden toimeenpanomallin kokonaisvaikutusten hahmottumattomuuden takia.

Asetusehdotusten ja uuden tuloperusteisen toimeenpanomallin aiheuttamia muutostarpeita tietojärjestelmiin ja prosesseihin ei voida tällä hetkellä arvioida myöskään puuttuvien vaatimusmäärittelyjen takia. Komissio ja sen tekninen tutkimuskeskus (JRC) ovat vasta aloittamassa muun muassa pinta-alamonitorointijärjestelmän laadunvalvonta-analyysin vaatimusten valmistelun. Näillä vaatimuksilla tulee olemaan merkittävä vaikutus koko järjestelmään ja sen kustannuksiin komission määrittämän laadunvalvonnan ollessa jatkossa yhteismitallinen tekijä toiminnallisuudesta ja laadusta eri jäsenvaltioiden erilaisissa sovelluksissa ja muissa uuden politiikan toteuttamistavoissa sekä luotettavuusvarmistus komissiolle.

Todentamisviranomaisen työ tulee lisääntymään merkittävästi hallintojärjestelmän ja suoritusraporttiin liittyvien tietojen tarkastusvelvollisuuden myötä.

- Vaikutukset toimijoille

Toimijoille nähdään helpotuksena se, että pinta-ala- ja eläinperusteisten toimenpiteiden valvonta- ja seuraamusjärjestelmä olisi jatkossa toissijaisuusperiaatteen mukaisesti pitkälti jäsenvaltion päätettävissä. Seuraamusjärjestelmässä pystyttäen siten aiempaa paremmin ottamaan huomioon inhimilliset erehdykset ja pinta-alavaihtelut seuraamusasteikon kautta. Peltolohkorekisterin laatu olisi kuitenkin osa tietojärjestelmien oikeellisuus- ja laatuvaatimuksia ja nämä vaatimukset olisi jatkossakin pystyttävä täyttämään ja varmistamaan.

Haku- ja maksuprosessiin voi tulla merkittäviä muutoksia. Korostuneiden teknologia- ja tietojärjestelmävaatimusten myötä paperimuotoista hakemusprosessia ei voida välttämättä toteuttaa. Viljelijän tulisi mahdollisesti tuen hakemisen sijaan toimittaa tarvittavia tietoja pidemmän aikahaarukan puitteissa ja paikan päällä tehtävän valvonnan vaihtoehtona näyttöaineistoa, kuten paikkatiedon sisältäviä valokuvia. Hakemuksettoman järjestelmän mahdollisuus ei tällä hetkellä vaikuttaisi olevan yksinkertaisempi nykyiseen Vipu-järjestelmän kautta täytettävään hakemukseen nähden.

- Ympäristövaikutukset

Maatalouden ilmasto- ja ympäristöpolitiikan seurannan ollessa pinta-alamonitoroinnin pakollinen käyttökohde tulisi YMP:n toimien tulosten seuranta vertailukelpoisemmaksi.

Pakollisen pinta-alamonitoroinnin myötä järjestelmän ja erityisesti, jos sitä käytetään myös valvontaan, tarkkuusehtojen piiriin kuuluvat tukikelpoisuusehdot, joilla on myös ympäristövaikutuksia, pystyttäisiin aiempaa kattavammin todentamaan ja tarkastamaan.

Markkinajärjestelyasetus

Markkinajärjestelyasetuksen muuttamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia hallinnolle ja toimijoille eikä myöskään merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2018) 392 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta.

COM(2018) 393 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta

COM(2018) 394 final, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 115/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014, syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 sekä Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavien erityistoimenpiteiden vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 229/2013 muuttamisesta

Asetusehdotuksiin sisältyy myös liitteet: ehdotuksen KOM(2018) 392 final, osalta liitteet 1-12.

Ehdotuksiin liittyy myös vaikutusanalyysi SWD(2018) 301 final, johon sisältyy kolme eri asiakirjaa.

Romanian edistymisraportti (10008/19), asetusehdotusten muutosehdotukset 10103/19 + ADD 1 (YMP:n strategiasuunnitelma-asetus), 10135/19 (horisontaaliasetus) ja 7451/1/19 REV 1 (markkinajärjestelyasetus).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Erityisasiantuntija Anna Laitinen, MMM/RO/EUKA, puh. 0295 162 089,
anna.laitinen@mmm.fi

YMP:n strategiasuunnitelma-asetus:

Neuvotteleva virkamies Tiina Malm, MMM/RO/MAKE, puh. 0295 162 428,
tiina.malm@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Juha Palonen, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 356,
juha.palonen@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Pia Lehmusvuori, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 207,
pia.lehmusvuori@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Sanna Sihvola, MMM/RO/MAKE, puh. 0295 162 264,
sanna.sihvola@mmm.fi

Erityisasiantuntija Anne Vainio, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 168,
anne.vainio@mmm.fi

Erityisasiantuntija Pirjo Kuusela, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 138,
pirjo.kuusela@mmm.fi

Erityisasiantuntija Auli Nurmi, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 304, auli.nurmi@mmm.fi

Horisontaaliasetus:

Neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 352,
mirja.kiviranta@mmm.fi

Erityisasiantuntija Antti Unnaslahti, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 426,
antti.unnaslahti@mmm.fi

Markkinajärjestelyasetus:

Neuvotteleva virkamies Pekka Sandholm, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 416
pekka.sandholm@mmm.fi

Maatalousylitarkastaja Jukka Virolainen, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 206
jukka.virolainen@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Maija Heinonen, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 288,
majja.heinonen@mmm.fi

Erityisasiantuntija Jouni Pynnöniemi, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 354,
jouni.pynnoniemi@mmm.fi

Maatalousylitarkastaja Leena Seppä, MMM/RO/MARY, puh. 0295 162 373,
leena.seppa@mmm.fi

Ahvenanmaata koskevat asiat:

Lainsäädäntöneuvos Katri Valjakka, MMM/RO/OKY, puh. 0295 162 235,
katri.valjakka@mmm.fi

Neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta, MMM/RO/MY, puh. 0295 162 352,
mirja.kiviranta@mmm.fi

Lainsäädäntöneuvos Janina Groop-Bondestam, OM/Lainvalmisteluosasto/Julkisoikeuden
yksikkö, puh. 0295 150 334, janina.groop-bondestam@om.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/1159, EU/2018/1169, EU/2018/1175

Liitteet**Viite**

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), yhteinen maatalouspolitiikka
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, VTV, YM
